

WSPÓLNOTA

Kanalizacja na terenach wiejskich

Ranking gmin z najlepszym dostępem do sieci sanitarnej

WYBRANE ZE WSPÓLNOTY

Cotygodniowy newsletter z najciekawszymi materiałami z Pisma Samorządu Terytorialnego „Wspólnota”, „Wspólnoty Mieszkaniowej” i „Pracownika Samorządowego”.

Co tydzień, specjalnie dla Państwa, nasi redaktorzy przygotowują wybór tekstów z czasopism wydawanych przez spółkę Municipium, wzbogacony o najświeższe wiadomości oraz informacje o najbliższych szkoleniach i konferencjach.

Aby otrzymywać newsletter „Wybrane ze Wspólnoty”, napisz do nas:
newsletter@wspolnota.org.pl

Kanalizacja na terenach wiejskich

Prezentujemy zupełnie nowy ranking. Dotyczy wyłącznie gmin wiejskich i poświęcony jest dostępności do kanalizacji. Absolutnym liderem jest Warta Bolesławiecka (woj. dolnośląskie) ze wskaźnikiem wynoszącym 100 proc. Minimalnie gorsze (99,9 proc. mieszkańców podłączonych do kanalizacji) są Rudna (dolnośląskie), Mucharz (małopolskie), Łodygowice (śląskie) oraz Tarnowo Podgórne (wielkopolskie). W sumie 27 gmin wiejskich odznacza się wskaźnikiem skanalizowania powyżej 95 proc.

Autorzy: Paweł Swianiewicz, Julita Łukomska*

Działaczom samorządowym nie trzeba przypominać, że w początkach odrodzonej samorządności, po rozbudowie sieci wodociągowych, było to jedno z najważniejszych i najtrudniejszych wyzwań stojących przed władzami lokalnymi. Dostęp do

kanalizacji na terenach wiejskich to nie tylko bardzo ważny składnik akceptowalnych warunków życia mieszkańców, ale także warunek wstępny ochrony środowiska. Wiadomo, że korzystanie z będących podstawową alternatywą dla kanalizacji sieciowej

przydomowych szamb to albo rozwiązanie kłopotliwe i kosztowne albo – w przypadku zbiornika nieszczelnego – zabójcze dla wód gruntowych i ogólnie dla środowiska naturalnego. Nietrudno się domyślić, że postawieni przed wyborem: wysokie koszty al-

GOSPODARKA KOMUNALNA

bo zgoda na zanieczyszczenia, liczni mieszkańcy wybierali to drugie rozwiązanie.

O rozmiarze zadania do wykonania może świadczyć to, że 30 lat temu prawie połowa gmin wiejskich nie miała w ogóle kanalizacji sieciowej na swoim terenie (innymi słowy: żaden z jej mieszkańców nie był podłączony do kanalizacji), a w sumie korzystało z niej zaledwie 8 proc. ludności gmin wiejskich. W kolejnych latach sytuacja zmieniała się dynamicznie i tempo tych zmian można traktować jako jeden z sukcesów polskiej samorządności (rys. 1 i 2).

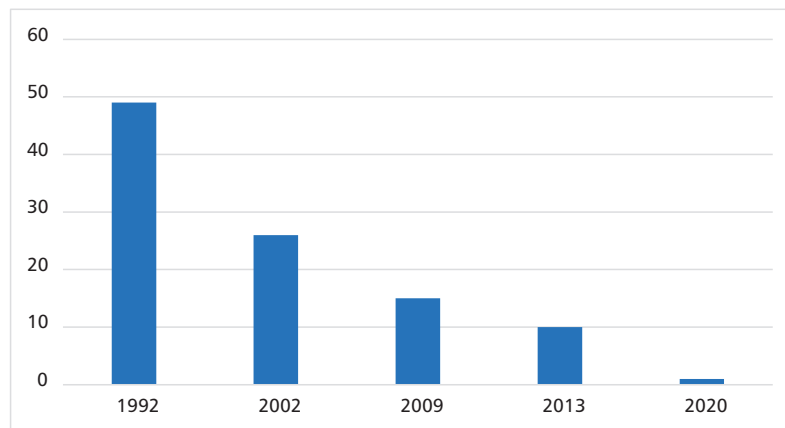
Zasady rankingu

W naszym rankingu porównujemy sytuację w roku 2003, a więc bezpośrednio przed przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej, co przyniosło gminom bezprecedensowy zastrzyk pomocy inwestycyjnej, i w roku 2020. Na wyniki można patrzeć na dwa sposoby. Po pierwsze, jak wygląda sytuacja współcześnie, gdzie dostęp do kanalizacji jest najlepszy. Po drugie, gdzie udało się osiągnąć największy postęp w ciągu minionych niespełna dwóch dekad. Przy czym trzeba pamiętać, że gmina mająca wysoki wskaźnik dostępu do kanalizacji nie miała szans na uzyskanie szybkiego tempa wzrostu, bo nie było już kogo do sieci podłączać.

Druga ogólna uwaga dotycząca wskaźników jest taka, że niekoniecznie ideałem jest osiągnięcie 100-proc. dostępności do sieci. W niektórych warunkach, zwłaszcza przy bardzo rozproszonej zabudowie, podłączanie każdego domu do kanalizacji nie ma sensu ekonomicznego – zarówno samo podłączenie, jak i utrzymanie sieci generowałoby bardzo wysokie koszty. Pożądany efekt ekologiczny można osiągnąć taniej za pomocą przydomowej oczyszczalni zbudowanej z wykorzystaniem dostępnych, nowoczesnych technologii.

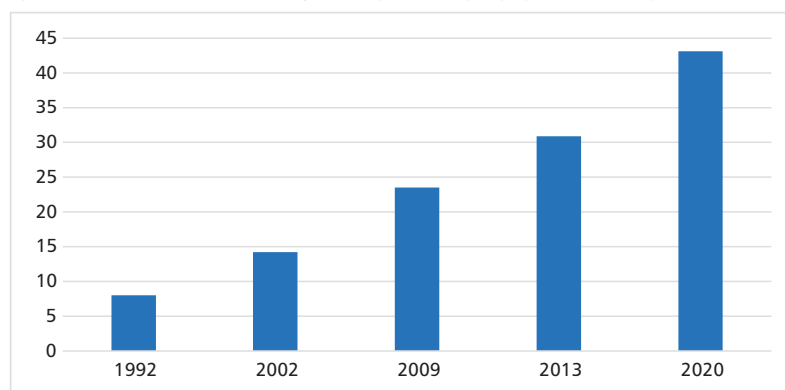
Powiedzmy od razu, że konstrukcja wskaźnika rankingu nie zakończyła się pełnym sukcesem. Skoro zapadła decyzja, że koncentrujemy się na gminach wiejskich, pominieliśmy te, które między rokiem 2003 i 2020 zmieniły swój status na gminy miejsko-wiejskie. Ponadto dane GUS, na których się opieraliśmy, nie są kompletne. Dla części gmin brakowa-

Rysunek 1. Odsetek gmin wiejskich pozbawionych kanalizacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Rysunek 2. Odsetek mieszkańców gmin wiejskich korzystających z kanalizacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

ło danych w jednym lub obu latach, a z naszego miniśledztwa wynikało, że (wbrew temu co początkowo podejrzewaliśmy) nie dotyczy to tylko sytuacji, w których kanalizacji w gminie po prostu nie ma. W końcu w 38 gminach według danych GUS odsetek skanalizowania w badanym okresie zmniejszył się. Oczywiście nie jest to wykluczone, choćby w sytuacji szybkiego wzrostu liczby mieszkańców, odsetek podłączonych do sieci mógł spadać o ile inwestycje infrastrukturalne nie nadążały za migracjami. Ale w niektórych sytuacjach dane budziły wątpliwości, ewidentnie nie dotycząc gmin o tak dużej dynamice ludnościowej. Niemniej jednak zdecydowaliśmy się oprzeć konsekwentnie na danych GUS – nawet tam, gdzie wydawały się zaskakujące i mało prawdopodobne.

Rankingiem objęliśmy 1410 gmin wiejskich. Podzieliliśmy je na trzy grupy. Pierwsza to gminy podmiej-

skie największych aglomeracji, które niewątpliwie stanowią odrębną grupę w stosunku do tradycyjnych terenów wiejskich (wyróżnione zostały zgodnie z delimitacją Przemysławia Śląskiego – 2013, Delimitacja miejskich obszarów funkcjonalnych stolic województw, „Przegląd Geograficzny”, nr 85(2), s. 173–197, stosowaną także w oficjalnych, rządowych dokumentach planistycznych). Pozostałe gminy podzielił na dwie niemal równoliczne grupy ze względu na gęstość zaludnienia – poniżej i powyżej 50 osób na kilometr kwadratowy.

Kanalizacja i gęstość zaludnienia

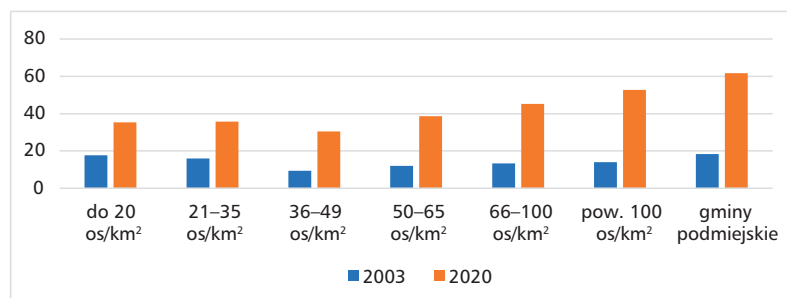
Jak już wspominaliśmy, gęstość zaludnienia to ważny czynnik wpływający na koszt (a czasem w ogóle sensowność) budowy i utrzymania sieci kanalizacyjnej. Można by się zatem spodziewać, że także w Polsce gmi-

ny z małą gęstością zaludnienia będą w mniejszym stopniu skanalizowane niż te gęściej zaludnione. Okazuje się, że to tylko po części jest prawda. Jak widać na rys. 3, przynajmniej w roku 2003 zależność była dużo bardziej złożona. Gminy bardzo słabo zaludnione wypadają stosunkowo nieźle, a najniższy stopień rozwoju sieci kanalizacyjnej był w gminach o zbliżonej do średniej gęstości zaludnienia. Jak można wytłumaczyć ten pozorny

Niekoniecznie ideałem jest osiągnięcie 100-proc. dostępności do sieci. W niektórych warunkach, zwłaszcza przy bardzo rozproszonej zabudowie, podłączanie każdego domu do kanalizacji nie ma sensu ekonomicznego – zarówno sama inwestycja, jak i utrzymanie sieci generowałyby bardzo wysokie koszty.

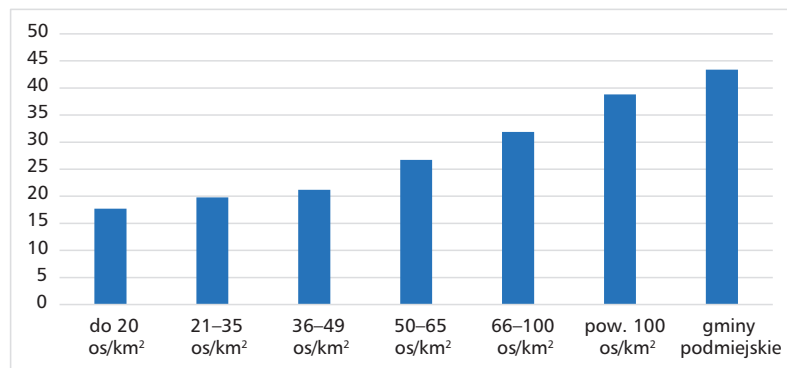
paradoks? W tamtym okresie ważniejsze od warunków ekonomicznych wynikających z rozwoju sieci osadniczej były zaszciski historyczne wiążące się z poziomem rozwoju poszczególnych regionów w minionych dekadach czy nawet stuleciach. Tak się składa, że te z historycznie odziedziczoną lepszą infrastrukturą techniczną były też często słabiej zaludnione. O różnicach regionalnych piszemy nieco dalej. Natomiast ostatnie dwie dekady przyniosły zmianę opisywanej tu sytuacji. Nowe inwestycje w sieć kanalizacyjną pojawiały się w największym stopniu w gminach podmiejskich (którym na ogół udawało się nadać za przyrostem liczby mieszkańców) i w gminach gęściej zaludnionych, gdzie łatwiej było wykazać większą opłacalność rozbudowy sieci. W gminach najsłabiej zaludnionych dostępność

Rysunek 3. Mediana odsetka ludności wiejskiej korzystającej z kanalizacji w grupach gmin wyróżnionych ze względu na gęstość zaludnienia

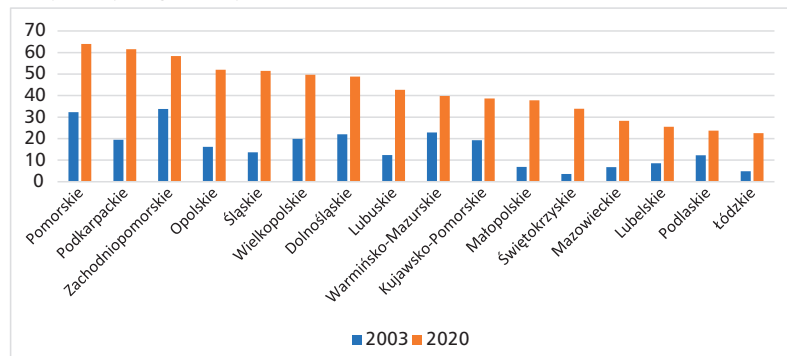
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Rysunek 4. Zmiana odsetka ludności wiejskiej korzystającej z kanalizacji (2003–2020) a gęstość zaludnienia

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Rysunek 5. Odsetek ludności wiejskiej korzystającej z kanalizacji (poza gminami w największych aglomeracjach) – mediana rozkładu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

do sieci zmieniała się wyraźnie wolniej (por. rys. 4).

Kanalizacja a położenie regionalne

Jak już było wspomniane, dostępność do sieci kanalizacyjnej na terenach wiejskich (pomijamy tu gminy w strefie podmiejskiej aglomeracji) bardzo silnie wiązała się z przeszłością historyczną i położeniem regionalnym. W 2003 r. zdecydowanie najlepiej wy-

padały tereny Polski północnej i zachodniej, a najgorzej Polski centralnej. W województwach zachodniopomorskim i pomorskim z sieci kanalizacyjnej korzystała już wtedy blisko jedna trzecia mieszkańców gmin wiejskich, podczas gdy w świętokrzyskim i łódzkim było to mniej niż 5 proc. (rys. 5). W roku 2020 układ był już nieco inny. W województwach pomorskim i podkarpackim do sieci podłączonych było ponad 60 proc. mieszkańców, a w trzech kolejnych województwach

GOSPODARKA KOMUNALNA

(zachodniopomorskim, opolskim i śląskim) było to ponad 50 proc. Tak więc do regionów zachodniej części kraju dołączyły woj. podkarpackie – ze stosunkowo gęsto zaludnionymi obszarami wiejskimi (poza terenem Bieszczad, Pogórza Przemyskiego i Beskidem Niskim) i równocześnie jednym z najwyższych w przeliczeniu na jednego mieszkańca budżetów funduszy strukturalnych. Na drugim biegunie mamy woj. łódzkie, podlaskie i lubelskie, gdzie do kanalizacji podłączonych jest około jednej czwartej mieszkańców gmin wiejskich.

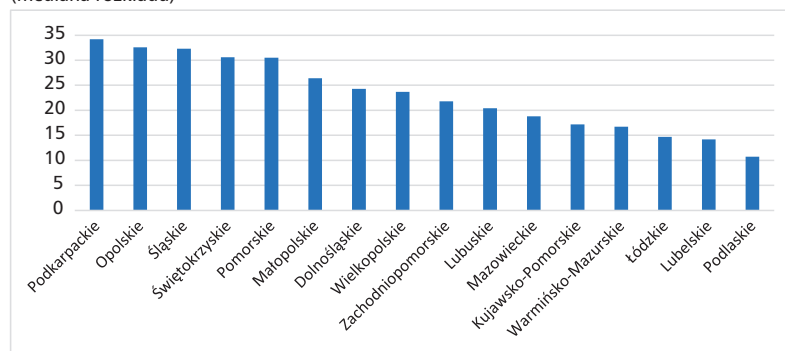
W 2020 roku w województwach pomorskim i podkarpackim do sieci podłączonych było ponad 60 proc. mieszkańców, a w trzech kolejnych (zachodniopomorskim, opolskim i śląskim) ponad 50 proc. Na drugim biegunie mamy woj. łódzkie, podlaskie i lubelskie, gdzie do kanalizacji podłączonych jest około jednej czwartej mieszkańców gmin wiejskich.

Jak widać na rys. 6 tempo zmian w poszczególnych regionach było zróżnicowane. I powiązane dość mocno z charakterem sieci osadniczej oraz gęstością zaludnienia (w będących na końcu zestawienia woj. podlaskim i lubelskim gęstość zaludnienia jest znacznie mniejsza, a rozproszenie sieci osadniczej większe niż w przeważającej części pierwszego na liście województwa podkarpackiego).

Wyniki rankingu

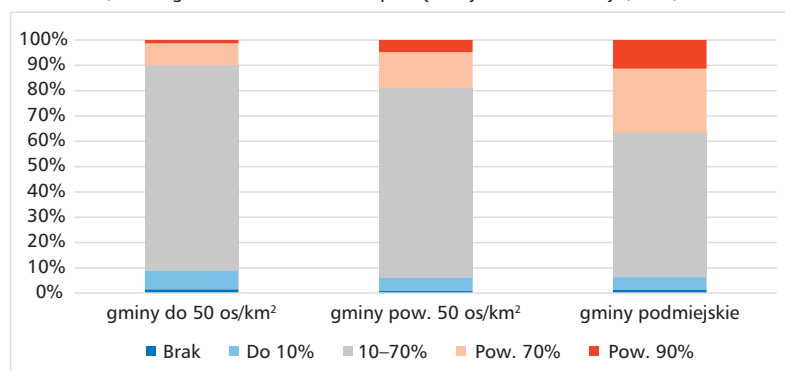
W 2003 roku odnotowaliśmy 199 gmin wiejskich (ok. 14 proc. wszystkich objętych rankingiem) w ogóle pozbawionych sieci kanalizacyjnej. W kolejnych ponad 400 z sieci mogło korzystać mniej niż 10 proc. mieszkańców. W sumie tak niskim odsetkiem podłączeń wyróżniało się 30 proc. gmin pod-

Rysunek 6. Przyrost odsetka ludności wiejskiej korzystającej z kanalizacji 2003–2020 (mediana rozkładu)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Rysunek 7. Gminy wiejskie (podmiejskie i 2 grupy wydzielone zależnie od gęstości zaludnienia) według odsetka mieszkańców podłączonych do kanalizacji (2020)

miejskich i ponad 40 proc. pozostałych. Z kolei tylko 17 gmin miało sieć rozbudowaną w sposób pozwalający na podłączenie ponad 70 proc. mieszkańców – były wśród nich niemal wyłącznie gminy podmiejskie lub odznaczające się wysoką gęstością zaludnienia. W 2020 r. sytuacja była już mocno odmienna. Liczba gmin bez kanalizacji spadła do 17, a takich, w których z podłączenia korzystają prawie wszyscy mieszkańcy (ponad 90 proc.) zwiększyła się do 54. Równocześnie wzrosła zależność od gęstości zaludnienia – w tych najslabiej zaludnionych najmniej jest gmin z dużym nasyceniem, a nieco więcej z minimalną dostępnością do sieci kanalizacyjnej (por. rys. 7). W dalszym ciągu najlepiej w tym zestawieniu wypadają gminy podmiejskie.

Jeśli chodzi o sytuację współczesną to absolutnym liderem jest Warta Bolesławiecka (woj. dolnośląskie) ze wskaźnikiem kanalizacji wynoszącym 100 proc. Tylko minimalnie gorsze (wskaźnik 99,9 proc. mieszkańców

podłączonych do kanalizacji) są Rudna (dolnośląskie), Mucharz (małopolskie), Łodygowice (śląskie) oraz Tarnowo Podgórne (wielkopolskie). W sumie 27 gmin wiejskich odznacza się wskaźnikiem skanalizowania powyżej 95 proc., a kolejne 27 w granicach 90–95 proc.

Jeśli chodzi o zmianę w okresie 2003–2020 to absolutnym liderem są trzy gminy z województwa śląskiego: Koszarawa, Łodygowice i Gilowice, w których w tym czasie podłączono do kanalizacji ponad 95 proc. mieszkańców. Niewiele gorzej wypada gmina Wejherowo – lider w kategorii gmin podmiejskich – z ponad 88 proc. nowo podłączonych do sieci mieszkańców. ■

*Paweł Swianiewicz jest profesorem ekonomii, kierownikiem Zakładu Studiów Społeczno-Ekonomicznych w Instytucie Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu; Julita Łukomska jest adiunktem w Katedrze Rozwoju i Polityki Lokalnej na Wydziale Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego

Cel: 100-proc. pokrycie gminy siecią sanitarną

Zaledwie w 16 ze 142 gmin podmiejskich ponad 90 proc. mieszkańców korzystało w 2020 roku z kanalizacji zbiorczej. Niekwestionowanym liderem jest Tarnowo Podgórne, gdzie wskaźnik wynosi aż 99,9 proc. Z drugiej strony są dwie gminy – Lutomiersk i Brójce – w których z kanalizacji przed dwoma laty nie korzystał nikt.

Podwarszawska Lesznówola może pochwalić się 10. miejscem w rankingu z wynikiem 92,9 proc. Oczywiście, wynik ten specjalnie nie dziwi – przecież to jedna z najbogatszych gmin wiejskich w Polsce, w rankingu zamożności JST opublikowanym w nr 15 „Wspólnoty” zajęła 17. miejsce z wynikiem ponad 7550 zł per capita. Trzeba jednak przyznać, że jej władze w tym zakresie dobrze wydały pieniądze z budżetu w latach 2000–2020. W roku 1999 w Lesznówoli było zaledwie 3,5 km sieci kanalizacyjnej (wtedy miała ona przeważnie rolniczy charakter, co sukcesywnie się zmieniało). W 2011 roku długość sieci wynosiła już 190 km, obecnie – 366 km. Działają trzy nowoczesne oczyszczalnie, czwarta jest planowana.

W 2023 roku władze Lesznówoli planują pokryć siecią obszar całej gminy. Aktualnie trwa budowa kolejnych kilometrów kanalizacji, a w związku z przyrostem liczby mieszkańców konieczna jest też przebudowa magistrali przesyłających nieczystości do oczyszczalni w niektórych miejscowościach. Lesznówola na inwestycje w kanalizację wydała w latach 2010–2020 ponad 41 mln zł. Kolejne – prawie – 32 miliony wydało Lesznówolskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. (ze 100-proc. udziałem gminy).

Fot. Pixabay

Miejsce	Gmina	Województwo	% korzystających z kanalizacji 2020
1	Tarnowo Podgórne	wielkopolskie	99,9
2	Kołbaskowo	zachodniopomorskie	97,8
3	Dobrzeń Wielki	opolskie	97
4	Kosakowo	pomorskie	96,3
5	Stawiguda	warmińsko-mazurskie	96
6	Świdnica	lubuskie	95,9
7	Łubowo	wielkopolskie	95,1
8	Trzebowniko	podkarpackie	94
9	Wielka Nieszawka	kujawsko-pomorskie	93,3
10	Lesznówola	mazowieckie	92,9

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
1	Wejherowo	pomorskie	88,1
2	Chrzastowice	opolskie	82,8
3	Świdnica	lubuskie	80,2
4	Komprachcice	opolskie	80,0
5	Chełm Śląski	śląskie	76,6
6	Izabelin	mazowieckie	73,1
7	Gierałtowice	śląskie	72,1
8	Turawa	opolskie	70,4
9	Dąbrowa	opolskie	65,8
10	Kosakowo	pomorskie	65,6

W wielu gminach w Polsce mieszkańcy nie są specjalnie chętni, by rezygnować z szamb – co skutkuje chociażby brakiem opłacalności inwestycji. W artykule opublikowanym na portalu Podhale24.pl autor alarmuje: „Część mieszkańców Krościenka nad Dunajcem, którzy mają dostęp do kanalizacji, nie chce się do niej przyłączyć”. Autor cytuje też radnych, którzy uważają, że sytuacja jest niepokojąca: „Przy budowie kanalizacji jest więcej deklaracji, jak później podłączonych. Trzeba będzie się zastanowić, co zrobić, żeby zmobilizować do przyłączenia się – stwierdził (radny – przyp. red.). – Są domy, które mają możliwość przyłączenia, a mieszkańcy tego nie robią. Nie wywożą też ścieków w odpowiednich ilościach. To powinno być przez nas monitorowane. My jako radni też musimy poprzeć takie działania, aby wreszcie sytuację uporządkować. Może na etapie budowy kanalizacji trzeba z mieszkańcami zawierać umowę o obowiązku przyłączenia się. Obciążanie kosztami osób, które uczciwie płacą za ścieki, nie do

końca jest sprawiedliwe – zwrócił uwagę radny”.

W Lesznowoli takiego problemu nie ma. Urzędnicy wskazują, że mieszkańcy chętnie rezygnują z przydomowych zbiorników. Przyczyn można upatrywać w tym, że gmina od lat oferuje mieszkańcom możliwość wybudowania przyłączy kanalizacyjnych w ramach realizowanej budowy sieci. Wszyscy zainteresowani mogą zgłosić taki akces na etapie opracowywania przez gminę projektu. Koszt ponoszony przez mieszkańców w tej formule jest niewielki. Ponadto ci, którzy wybudowali domy przy nowo powstających ulicach (dotyczy to zabudowy jednorodzinnej realizowanej indywidualnie), mogli tworzyć Korporacje Społeczne i wspólnie z gminą realizować inwestycje z zakresu budowy kanalizacji i wodociągów.

O tym, że mieszkańcy chętnie wybierają zbiorczą sieć, świadczy też fakt, że w Lesznowoli zarejestrowanych jest jedynie 21 przydomowych oczyszczalni i, jak zapewniają urzędnicy, ta liczba systematycznie spada. ■

**Maria Jolanta
Batycka-Wąsik,**
wójt Lesznowoli

Gospodarka wodno-ściekowa to nasz priorytet

Wynik rankingu bardzo nas ucieszył. 10. pozycja wśród ponad 140 gmin potwierdza politykę lesznowolskiego samorządu, dla którego od lat priorytetem jest gospodarka wodno-ściekowa. Woda i kanalizacja to elementarne potrzeby mieszkańców, które determinują zarówno rozwój funkcji mieszkalnych i usługowych, jak i rozbudowę katalogu zadań z zakresu infrastruktury społecznej. Naszym celem jest pokrycie całej gminy siecią kanalizacji sanitarnej (sieć wodociągowa została zrealizowana w 100 proc.). Mam nadzieję, że mimo trudnej sytuacji w samorządach i rosnących w niezwykłym tempie wydatków bieżących, w przyszłym roku ten cel osiągniemy.

Kołbaskowo kulturalnym sercem... Szczecina

Rozmowa z Małgorzatą Schwarz, wójt gminy Kołbaskowo

Drugie miejsce w ogólnopolskim rankingu to wielki sukces. Jak go osiągnięto?

Walorem gminy jest jej położenie w pobliżu Szczecina i tuż przy granicy z Niemcami. Ta bliskość, w połączeniu z siecią dróg i autostrad, zwiększa naszą atrakcyjność pod względem inwestycyjnym. Nie bez znaczenia są też walory turystyczne Doliny Dolnej Odry. Wspomniany sukces jest wynikiem ciężkiej pracy. Staramy się wykorzystywać każdą możliwość pozyskiwania środków na realizację inwestycji, które podnoszą komfort życia mieszkańców, ale też przyciągają inwestorów.

Kiedyś Kołbaskowo kojarzyło się wyłącznie z przejściem granicznym...

Dzisiaj to atrakcyjna, dynamicznie rozwijająca się gmina, z nowoczesnymi obiektami oświatowymi, sportowymi i kulturalnymi. Gmina, która przyciąga nowych mieszkańców. To miejsce, gdzie swoją działalność ulokowały m.in. Amazon, Kion i wiele innych firm.

Podobno to w gminie Kołbaskowo bije kulturalne serce Szczecina?

Bardzo mi się spodobało to określenie. Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji z salą widowiskową, basenem, boiskami i kortem tenisowym wybudowaliśmy w 2019 roku. Kosztował prawie 27 milionów złotych. To nasza duma, największa inwestycja w historii gminy. Odbyło się tu mnóstwo koncertów i przedstawień teatralnych znakomitych polskich artystów. Ale GOKSiR to niejedyne miejsce rekreacji. Mamy piękne nabrzeże Odry Zachodniej w Siadle Dolnym i urokliwe ścieżki rowerowe połączone z trasami po stronie niemieckiej.

Jakie wyzwania jeszcze przed panią?

Zadań nie zabraknie. Byłoby zdrowie i środki na ich realizację. Priorytetem są jednak drogi – poprawa stanu tych istniejących i budowa nowych. ■

Skomplikowane, wielomilionowe inwestycje

Warta Bolesławiecka (100 proc. skanalizowania), Łodygowice (99,9 proc.) czy Koszarawa (99,8 proc.) to przykłady gmin, które podjęły ogromny wysiłek finansowy i organizacyjny, aby w krótkim czasie podnieść poziom życia swoich mieszkańców.

W gminie Wola Bolesławiecka zadania związane z budową sieci kanalizacyjnej realizowano w latach 1992–2005, współfinansowane były ze środków pozyskanych z WFOŚiGW we Wrocławiu oraz od wojewody. Gminę tworzy 10 miejscowości. W latach 1992–1994 sieć sanitarną budowano w Raciborowicach Dolnych i Raciborowicach Górnych. W roku 1995 oddano do użytku oczyszczalnię ścieków w Raciborowicach Dolnych. W 2000 ukończono budowę sieci w Tomaszowie Bolesławieckim. Następnym był Jurków, a w 2001 roku uruchomiono oczyszczalnię w Tomaszowie Bolesławieckim. Do 2004 roku skanalizowano kolejne miejscowości, m.in. Iwiny, Lubków i Wartę Bolesławiecką. Inwestycje ukończono w 2005 roku skanalizowaniem Wilczego Lasu i Wartowic. Ciężka praca oraz znaczne nakłady finansowe poniesione na budowę infrastruktury zaowocowały uzyskaniem 100-proc. wskaźnika.

Zachętą dla mieszkańców do podłączania się były symboliczne opłaty za przyłącza. Ich wysokość była stała. Przed rokiem 2000 na terenie gminy było niewiele zbiorników bezodpływowych. W gospodarstwach rolnych dominowały zbiorniki na gnojowicę, do któ-

rych odprowadzano również ścieki komunalne. Przekonanie mieszkańców do skorzystania z nowo budowanej sieci kanalizacyjnej nie stanowiło więc problemu i umożliwiło uzyskanie całkowitej kontroli nad sposobem zagospodarowania wytwarzanych na terenie gminy nieczystości. Również dzisiaj nowe nieruchomości są na bieżąco przyłączane do sieci, która podlega ciąglej rozbudowie i modernizacji. O prawidłową eksploatację infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej dba spółka gminna, tj. Zakład Gospodarki Komunalnej w Lubkowie Sp. z o.o.

Ceny dostawy wody i odprowadzania ścieków w gminie Warta Bolesławiecka należą do najniższych w Polsce. Dodatkowo w celu zmniejszenia skutków wprowadzenia cen taryfowych zatwierdzonych przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie mieszkańcy korzystają z określonych przez radę gminy dopłat do zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Na ten cel gmina asygnuje ze swojego budżetu ok. 1 mln zł rocznie. Aktualna cena brutto 1 m sześć. wody dostarczanej gospodarstwom domo-

Mirosław Haniszewski,
wójt gminy Warta Bolesławiecka

Dziś takie zadanie byłoby trudniejsze

Budowa sieci kanalizacyjnej była bardzo trudnym zadaniem, ale jestem zadowolony, że udało się je wykonać w 100 proc. Myślę, że jego realizacja w obecnych czasach byłaby znacznie trudniejsza, głównie ze względu na konieczność uzyskania zgód właścicieli gruntów na przejście sieci przez teren ich nieruchomości.

wym to 3,86 zł, a cena 1 m sześć. odprowadzanych z gospodarstw ścieków to 4,71 zł.

Gmina Łodygowice

W gminie Łodygowice budowa sieci kanalizacji sanitarnej rozpoczęła się w 2008 r. i była elementem współpracy ze Związkiem Międzygminnym ds. Ekologii w Żywcu w ramach programu „Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie – Faza II”. W ostatnich 10 latach koszty poniesione przez gminę wyniosły 24,7 mln zł. Jednak o budowie sieci zaczęto myśleć już blisko 20 lat temu. Od tego czasu mieszkańcy z wielką nadzieją oczeki-

▲ Panorama gminy Łodygowice pod Żywcem. Fot. UG Łodygowice

GMINY WIEJSKIE POWYŻEJ 50 OSÓB NA KM KW.

Miejsce	Gmina	Województwo	% korzystających z kanalizacji 2020
1	Warta Bolesławska	dolnośląskie	100
2	Łodygowice	śląskie	99,9
3	Mucharz	małopolskie	99,9
4	Koszarawa	śląskie	99,8
5	Rewal	zachodniopomorskie	99,7
6	Pawłowice	śląskie	98,6
7	Krościenko Wyżne	podkarpackie	98,6
8	Herby	śląskie	98,1
9	Bolesławiec	łódzkie	96,7
10	Lubin	dolnośląskie	96,3

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
1	Koszarawa	śląskie	99,7
2	Łodygowice	śląskie	97,4
3	Gilowice	śląskie	95,1
4	Bolesławiec	łódzkie	84,4
5	Padew Narodowa	podkarpackie	83,4
6	Przeworsk	podkarpackie	79,0
7	Niwiska	podkarpackie	78,1
8	Lipowa	śląskie	75,5
9	Wierzchosławice	małopolskie	74,5
10	Stryśzów	małopolskie	72,9

wali na realizację projektu, który w tak dużej gminie (trzecia do co wielkości w powiecie żywieckim) był nie lada wyzwaniem.

– Oferta w zakresie ochrony środowiska, biorąc oczywiście pod uwagę budowę sieci kanalizacyjnej, powinna być kompleksowa, założyliśmy, że poprzez naszego inwestora – Związek Międzygminny ds. Ekologii – chcemy skanalizować całą gminę. Nie sołectwami, nie jakimiś częściami, z obawą co się stanie z dalszą częścią gminy; chcieliśmy mieć dostęp do kanalizacji w każdym zakątku gminy. 220 km kanalizacji to był potężny kontrakt – pisze Urząd Gminy Łodygowice w informacji przesłanej „Wspólnocie”. – Staraliśmy się zachęcić mieszkańców do podłączenia do sieci za pomocą informacji zamieszczanych na naszej stronie internetowej, w Biuletynie Samorządowym Gminy Łodygowice, podczas bezpośrednich spotkań.

Od 2015 r. gmina dopłaca do taryf zbiorowego odprowadzania ścieków, co skutkuje obniżeniem ceny za tę usługę. Ścieki kierowane są do oczyszczalni zarządzanej przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Żywcu. Obecnie roczny koszt ponoszony przez gminę na ich oczyszczanie to ok. 2,2 mln złotych, który obejmuje również dopłaty dla mieszkańców.

Gmina Koszarawa

Na aspekt zachęcania mieszkańców do podłączania się do systemu kanalizacji zbiorczej zwracają uwagę też władze gminy Koszarawa. Przeprowadzono tam spotkania informacyjne dla mieszkańców z wójtem i wykonawcą, rozpoczęto edukację ekologiczną w szkołach, korzyści z nowo powstałej sieci przedstawiano w lokalnych gazetkach i ulotkach. Aż wreszcie, jak podkreślają urzędnicy, zadowoleni mieszkańcy zaczęli przekazywać sobie informacje przekonując w ten sposób kolejne osoby do podłączenia się. Ścieki z gminy Koszarawa, podobnie jak z gminy Łodygowice, trafiają do oczyszczalni w Żywcu. ■

Andrzej Pitera,
wójt gminy Łodygowice

To był dla nas skok cywilizacyjny

Kanalizacja to ważny element, którego brakowało w naszej gminie. Wcześniej wybudowano sieć gazową, telekomunikacyjną i wodociągową. Natomiast do czasu realizacji programu „Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie – Faza II” nie było u nas choćby metra kanalizacji! Nasza gmina, jako jedna z nielicznych, wyszła z propozycją, że każdy płaci za faktyczne koszty swojego przyłącza. Nie było systemu ryczałtowego, w którym wszyscy płacą po równo, każdy chętny wpłacał zaliczkę w wysokości 2000 zł, następnie gmina rozliczała mu tę kwotę według faktycznie poniesionych kosztów. Ta propozycja w naszej ocenie była sprawiedliwa. Oczywiście, proces był pracochłonny, bowiem musieliśmy dokonać rozliczeń, ale to była praca w słusznej sprawie.

Budowa sieci kanalizacyjnej była wielkim wysiłkiem finansowym i przesunęła środek ciężkości wszystkich inwestycji. Te 4 miliony, które corocznie musieliśmy przekazać na ten cel, to prawie wszystkie środki, jakie w budżecie mogliśmy przeznaczyć na inwestycje. Zatem inne zadania były prowadzone tylko dzięki pozyskiwaniu środków zewnętrznych. Przystępując do programu wiedzieliśmy, że czekają nas takie wydatki i zgodziliśmy się na nie w pełni świadomie, wiedząc, że dla gminy oznacza to skok cywilizacyjny.

Teraz widzimy efekty. Rozwinięta infrastruktura komunalna przyciąga nowych mieszkańców, którzy chętnie osiedlają się u nas, dzięki czemu liczba mieszkańców gminy Łodygowice systematycznie rośnie.

Czesław Majdak,
wójt gminy Koszarawa

Jakość środowiska znacząco się poprawiła

Budowa kanalizacji realizowana była przez Związek Międzygminny ds. Ekologii w Żywcu w ramach projektu „Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie”, współfinansowanego ze środków unijnych. Umowa na realizację kontraktu została podpisana w maju 2008 roku. Obejmował on obszar Koszarawy i Koszarawy Bystra. W jego ramach powstała sieć kanalizacji grawitacyjnej i tłocznej wraz z przyłączami o długości 46 km oraz 12 przepompowni ścieków. Dzięki podłączeniu zdecydowanej większości budynków do sieci znacząco poprawiła się jakość środowiska w naszej miejscowości, co wpłynęło na podniesienie atrakcyjno-

ści turystycznej Koszarawy. Realizacja tak dużej inwestycji nie byłaby możliwa bez środków unijnych oraz zaangażowania władz i wszystkich mieszkańców, którzy początkowo z nieufnością podchodzili do budowy. Podkreślenia wymaga fakt, że byliśmy pierwszą gminą na Żywiecczyźnie, która została skanalizowana. Przez cały czas staraliśmy się, aby korzystający z kanalizacji ponosili jak najmniejsze opłaty. Dlatego rokrocznie decydujemy się dopłacać do odprowadzanych ścieków, przeznaczając na ten cel m.in. wpływy z tytułu podatku od nieruchomości od istniejącej sieci kanalizacyjnej.

Czasem jest za daleko

W gminach, w których mieszka mniej niż 50 osób na kilometr kwadratowy, prym wiedzie osiem jednostek. Tam z kanalizacji korzysta ponad 90 proc. mieszkańców.

Na czele klasyfikacji znalazły się gminy z Dolnego Śląska – Rudna (powiat lubiński) i Grębocice (powiat polkowicki). Obie są o krok od osiągnięcia kanalizacyjnego ideału, choć może już się udało, jako że nasz ranking sięga roku 2020. A może – jak zauważają autorzy zestawienia Paweł Swianiewicz i Julita Łukomska – są tam miejsca, w których doprowadzenie i utrzymanie kanalizacji nie ma sensu ekonomicznego, wystarczy np. przydomowa oczyszczalnia.

Jak informuje Roman Jabłoński, wójt Grębocic, budowa kanalizacji sanitarnej rozpoczęła się tu w drugiej połowie lat 90., jeszcze przed wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej. – Sieć była sukcesywnie rozbudowywana ze środków budżetu gminy. Przystąpienie Polski do UE nie miało dużego wpływu na cały proces – dodaje. To oznacza, że część infrastruktury ma ponad ćwierć wieku i wymaga modernizacji. Trwa rozbudowa miejscowej oczyszczalni ścieków. Na realizację zadania gmina dostała 3 mln zł z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych i kolejne 3 mln zł z WFOŚiGW. Wartość inwestycji przekracza 6,9 mln zł.

Na przeciwnym biegunie naszej klasyfikacji, z zerowym poziomem skanalizowania, jest dziesięć jednostek: Kocierzew Południowy, Nowa Brzeźnica, Oporów, Dąbrowice, Bedlno i Głowno (wszystkie w woj. łódzkim), Kolno (podlaskie), Irządze (śląskie), Dzierżania oraz Korczew (mazowieckie).

W drugiej tabeli, w której pokazujemy dynamikę przyrostu liczby skanalizowanych

gospodarstw, należy wyróżnić dziesięć gmin, w których wskaźnik wzrostu przekroczył – licząc od 2003 roku – 70 pkt proc. Tu na czele znalazł się Lipusz (powiat kościerski, woj. pomorskie) z wynikiem 77,4 pp.

W rankingu znalazły się również gminy z ujemnym przyrostem – krótko mówiąc, odsetek osób korzystających z kanalizacji w tych miejscowościach spadł. Taką sytuację odnotowaliśmy m.in. w Komańczy (woj. podkarpackie; -2,9 pp.), Dzierżani (mazowieckie; -3,2), Baniach Mazurskich (warmińsko-mazurskie; -5,2), Hańsku (lubelskie; -5,6) i Korczewie, (mazowieckie; -6).

Jak zauważają autorzy rankingu, nie można wykluczyć, że w sytuacji szybkiego wzrostu liczby mieszkańców, odsetek podłączonych do sieci mógł spaść, o ile inwestycje infrastrukturalne nie nadążały za migracjami. W niektórych sytuacjach dane budziły jednak wątpliwości, nie dotyczyły bowiem gmin o tak dużej dynamice ludnościowej. – W latach 2003–2020 gmina Hańsk, a dokładnie najbardziej zaludnione miejscowości – Hańsk Pierwszy i Dubeczno – zostały skanalizowane w 100 proc. Wszystkie gospodarstwa domowe, które miały możliwość oraz wyraziły chęć podłączenia, zostały podłączone do sieci kanalizacyjnej

Mirosław Ebertowski,
wójt gminy Lipusz

Przełomem było oddanie stacji uzdatniania wody i oczyszczalni ścieków

Do roku 2006 na terenie gminy Lipusz tylko trzy miejscowości posiadały wodociąg. Były to wsie Lipuska Huta, Gostomko i Tuszkowy. Kanalizacji zbiorczej nie było. W 2006 r. została oddana oczyszczalnia ścieków i stacja uzdatniania wody w Lipuszu. Wtedy nastąpił skokowy wzrost liczby gospodarstw podłączonych do wodociągu i kanalizacji. Oczyszczalnia i pierwsza część sieci powstały w latach 2004–2006 przy wsparciu środków Ekofunduszu i NFOŚiGW. W kolejnych latach sieć była rozbudowywana. Do roku 2014 budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej była priorytetem dla gminy. W kolejnych latach następowała jej rozbudowa w miarę potrzeb. W latach 2004–2014 zainwestowaliśmy w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną 14,3 mln zł.

– informuje Janusz Wilgocki, prezes Przedsiębiorstwa Usługowo-Produkcyjnego w Hańsku Pierwszym, spółki ze 100-proc. udziałem gminy. – Problem prawdopodobnie wynika stąd, iż mamy w naszej gminie miejscowości zbyt odległe, by można zbudować tam sieć. W związku z tym gmina w 2010 roku zamontowała 265 przydomowych oczyszczalni w miejscowościach, które nie mają możliwości podłączenia się do sieci. ■

Miejsce	Gmina	Województwo	% korzystających z kanalizacji 2020
1	Rudna	dolnośląskie	99,9
2	Grębocice	dolnośląskie	99,6
3	Dolice	zachodniopomorskie	97,9
4	Sztutowo	pomorskie	96,4
5	Paszowice	dolnośląskie	96,1
6	Stary Dzików	podkarpackie	92,2
7	Sławoborze	zachodniopomorskie	91,8
8	Złotoryja	dolnośląskie	90,8
9	Żagań	lubuskie	89,3
10	Osiecznica	dolnośląskie	89,2

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
1	Lipusz	pomorskie	77,4
2	Powidz	wielkopolskie	77,0
3	Ruja	dolnośląskie	75,7
4	Lubsza	opolskie	74,3
5	Żagań	lubuskie	72,9
6	Łława	warmińsko-mazurskie	72,7
7	Obsza	lubelskie	72,5
8	Popielów	opolskie	70,9
9	Wilków	opolskie	70,8
10	Karsin	pomorskie	70,7

Postawiliśmy na zrównoważony rozwój

Rozmowa z wójtem gminy Dolice Grzegorzem Brochockim.

Zajęcie trzeciego miejsca w rankingu z poziomem skanalizowania gminy w niemal 98 proc. to duży sukces. Jak udało się osiągnąć tak wysoki wskaźnik?

Było to możliwe dzięki konsekwencji w działaniach i sukcesywnej realizacji założonego planu, który zapoczątkował mój poprzednik Wojciech Szczepański. To on w 2000 roku wyznaczył kierunek, którego celem było skanalizowanie całej gminy. Ja od 2010 roku również konsekwentnie go realizuję. Kluczem do wykonania zadania było skorzystanie ze środków przedakcesyjnych SAPARD i zbudowanie w 2000 roku oczyszczalni ścieków dla niemal całej gminy, a następnie konsekwentne rozbudowywanie sieci. Mamy 26 miejscowości, a tylko trzech najmniejszych nie obejmuje sieć kanalizacyjna. W czterech innych miejscowościach są oczyszczalnie lokalne dla danej miejscowości.

Kiedy nastąpił szczególnie duży przyrost liczby skanalizowanych gospodarstw?

Nie było jakiegos szczególnego okresu. Przez ponad 20 lat korzystaliśmy z wszelkich moż-

liwych dofinansowań na rozbudowę sieci, w tym z PROW. Oferujemy również dofinansowanie z budżetu gminy dla budowy przydomowych oczyszczalni dla nieruchomości, które nie mają dostępu do kanalizacji.

A jakie zadania gmina realizuje obecnie?

Wiosną oddaliśmy do użytku plac przed Gminnym Centrum Kultury w ramach projektu „Rewitalizacja Centrum Dolic”. Utwardzony teren z podświetlaną fontanną, małą infrastrukturą i zielenią jest dziś licznie odwiedzany przez mieszkańców i gości. W najbliższym czasie oddamy do użytku nowo wybudowany budynek przedszkola wraz z placem zabaw. To nowoczesny obiekt wyposażony w cztery sale dydaktyczne oraz pełne zaplecze administracyjno-socjalne. Wkrótce rozpoczniemy budowę targowiska gminnego oraz Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Dolicach. Obecnie remontujemy też obiekt na mieszkania chronione. Priorytetem są również drogi – od wielu lat sukcesywnie staramy się realizować inwestycje drogowe o zasięgu nie tylko gminnym, ale i powiatowym.

Plac przed Gminnym Centrum Kultury

Replika grobowca megalitycznego sprzed 5 tys. lat

To sporo jak na tak niewielką gminę, skąd środki na te zadania?

Staramy się pozyskiwać środki zewnętrzne. Budżet gminy na 2022 rok po stronie wydatków wynosi ponad 55 mln zł, a środki na zadania inwestycyjne to ponad 20 mln zł, czyli ponad 36 proc. naszego budżetu. Sytuacja finansowa gminy jest stabilna dzięki wieloletnim konsekwentnym działaniom mającym na celu zwiększenie dochodów własnych i oszczędne gospodarowanie posiadanymi środkami. Dzięki temu możemy planować dalsze zadania i inwestycje, które znacząco poprawiają jakość życia mieszkańców.

Dolice to zapewne nie tylko inwestycje. Co warto w gminie zobaczyć?

Nasze miejscowości są malowniczo położone i bogate w zabytki architektury. Na szczególną uwagę zasługują odkryte stosunkowo niedawno unikatowe grobowce megalityczne sprzed 5 tys. lat, czyli z czasów, gdy budowane były egipskie piramidy. Wspólnie z LGD „WIR” i Lasami Państwowymi zbudowaliśmy replikę grobu megalitycznego w Dolicach. Stanowi ona obecnie największą atrakcję turystyczną naszej małej ojczyzny i jest gratką szczególnie dla miłośników archeologii. ■

GMINY WIEJSKIE PODMIEJSKIE

Miejsce	Gmina	Województwo	% korzystających z kanalizacji 2020
1	Tarnowo Podgórne	wielkopolskie	99,9
2	Kołbaskowo	zachodniopomorskie	97,8
3	Dobrzeń Wielki	opolskie	97
4	Kosakowo	pomorskie	96,3
5	Stawiguda	warmińsko-mazurskie	96
6	Świdnica	lubuskie	95,9
7	Łubowo	wielkopolskie	95,1
8	Trzebowniko	podkarpackie	94
9	Wielka Nieszawka	kujawsko-pomorskie	93,3
10	Lesznowola	mazowieckie	92,9
11	Krasne	podkarpackie	92,5
12	Zabierzów	małopolskie	92,2
13	Chelm Śląski	śląskie	92
14	Wejherowo	pomorskie	91,3
15	Łañcut	podkarpackie	90,9
16	Dopiewo	wielkopolskie	90,3
17	Pruszcz Gdański	pomorskie	89,8
18	Kolbudy	pomorskie	89,6
19	Chrzastowice	opolskie	89,3
20	Gietrzwałd	warmińsko-mazurskie	87,7
21	Dobra (Szczecińska)	zachodniopomorskie	87,2
22	Czarna	podkarpackie	87,1
23	Świlcza	podkarpackie	86
24	Kobiór	śląskie	85,9
25	Turawa	opolskie	85,8
26	Nowiny	świętokrzyskie	85,6
27	Michałowice	mazowieckie	84,2
28	Bojszowy	śląskie	83,8
29	Komprachcice	opolskie	81,7
30	Komorniki	wielkopolskie	81,7
31	Pszczółki	pomorskie	81,5
32	Stare Babice	mazowieckie	79,1
33	Czernica	dolnośląskie	77,7
34	Suchy Las	wielkopolskie	76,4
35	Osielsko	kujawsko-pomorskie	76,1
36	Czerwonak	wielkopolskie	76,1
37	Gieraltowice	śląskie	75,4
38	Santok	lubuskie	75
39	Wyry	śląskie	75
40	Maslów	świętokrzyskie	74,1
41	Puck	pomorskie	73,8
42	Rokietnica	wielkopolskie	73,7
43	Raszyn	mazowieckie	73,6
44	Izabelin	mazowieckie	73,4
45	Wielka Wieś	małopolskie	73,3
46	Ksawerów	łódzkie	72,8
47	Stare Czarnowo	zachodniopomorskie	72,5
48	Łysomice	kujawsko-pomorskie	72
49	Zielonki	małopolskie	72
50	Wieliszew	mazowieckie	71,5
51	Lubenia	podkarpackie	70,5
52	Bogdaniec	lubuskie	70,4

Miejsce	Gmina	Województwo	% korzystających z kanalizacji 2020
53	Kłodawa	lubuskie	69,5
54	Juchnowiec Kościelny	podlaskie	68,3
55	Lubartów	lubelskie	68
56	Chmielnik	podkarpackie	67,8
57	Mierzęcice	śląskie	67,7
58	Kobierzyce	dolnośląskie	67,2
59	Tarnów Opolski	opolskie	66,1
60	Nadarzyn	mazowieckie	66,1
61	Dąbrowa	opolskie	65,8
62	Miedziana Góra	świętokrzyskie	64,9
63	Przodkowo	pomorskie	63,8
64	Kleszczewo	wielkopolskie	63,1
65	Jaktorów	mazowieckie	62,9
66	Obrowo	kujawsko-pomorskie	62,8
67	Nowa Wieś Wielka	kujawsko-pomorskie	62,8
68	Zławieś Wielka	kujawsko-pomorskie	62,7
69	Łubniany	opolskie	62,6
70	Deszczno	lubuskie	62,1
71	Jonkowo	warmińsko-mazurskie	61,9
72	Liszki	małopolskie	61,4
73	Kobyłanka	zachodniopomorskie	61,3
74	Bobrowniki	śląskie	60
75	Dywity	warmińsko-mazurskie	60
76	Ożarówice	śląskie	59,7
77	Długoleśka	dolnośląskie	58,6
78	Cedry Wielkie	pomorskie	58,3
79	Łubianka	kujawsko-pomorskie	56,6
80	Zagnańsk	świętokrzyskie	56,4
81	Czosnów	mazowieckie	56,3
82	Siepraw	małopolskie	56
83	Ornontowice	śląskie	54,2
84	Białe Błota	kujawsko-pomorskie	52,9
85	Kaźmierz	wielkopolskie	52,3
86	Szemud	pomorskie	51,5
87	Dobrzyniewo Duże	podlaskie	50,9
88	Kłaj	małopolskie	50,7
89	Lubicz	kujawsko-pomorskie	49,8
90	Piekoszów	świętokrzyskie	48,5
91	Czudec	podkarpackie	48,5
92	Nieporęt	mazowieckie	48,2
93	Górno	świętokrzyskie	47
94	Purda	warmińsko-mazurskie	46,3
95	Świerkianiec	śląskie	46
96	Mogilany	małopolskie	45
97	Celestynów	mazowieckie	43,8
98	Pomiechówek	mazowieckie	43,3
99	Wisznia Mała	dolnośląskie	43,1
100	Andrespol	łódzkie	43
101	Wólka	lubelskie	42,9
102	Jabłonna	mazowieckie	42,2
103	Żórawina	dolnośląskie	42,1
104	Sicienko	kujawsko-pomorskie	42,1

GOSPODARKA KOMUNALNA

Miejsce	Gmina	Województwo	% korzystających z kanalizacji 2020
105	Czernichów	małopolskie	41
106	Radziejowice	mazowieckie	39
107	Dąbrowa Chełmińska	kujawsko-pomorskie	36,9
108	Mińsk Mazowiecki	mazowieckie	35,6
109	Zbrosławice	śląskie	34,5
110	Głusk	lubelskie	34,4
111	Dobrcz	kujawsko-pomorskie	33,2
112	Turośl Kościelna	podlaskie	33
113	Jerzmanowice-Przegonia	małopolskie	32,9
114	Oleśnica	dolnośląskie	32,9
115	Leszno	mazowieckie	32
116	Dębe Wielkie	mazowieckie	31,9
117	Jastków	lubelskie	31,4
118	Niemce	lubelskie	31,4
119	Pabianice	łódzkie	30,5
120	Michałowice	małopolskie	29,7
121	Pilchowice	śląskie	28,9
122	Wiązowna	mazowieckie	27,8
123	Dobroń	łódzkie	27,8

Miejsce	Gmina	Województwo	% korzystających z kanalizacji 2020
124	Miękinia	dolnośląskie	27,3
125	Gdów	małopolskie	26,8
126	Zabór	lubuskie	25,7
127	Strzyżewice	lubelskie	22,8
128	Kocmyrzów-Luborzycza	małopolskie	21,9
129	Konopnica	lubelskie	17,3
130	Rudziniec	śląskie	14,9
131	Spiczyn	lubelskie	14,7
132	Żabia Wola	mazowieckie	14,6
133	Iwanowice	małopolskie	13,9
134	Niedrzwica Duża	lubelskie	8,1
135	Prażmów	mazowieckie	5,9
136	Nowosolna	łódzkie	5,1
137	Zgierz	łódzkie	4,3
138	Psary	śląskie	3,3
139	Biskupice	małopolskie	2,8
140	Mełgiew	lubelskie	2,1
141	Lutomiersk	łódzkie	0
142	Brójce	łódzkie	0

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
1	Wejherowo	pomorskie	88,1
2	Chrzastowice	opolskie	82,8
3	Świdnica	lubuskie	80,2
4	Komprachcice	opolskie	80,0
5	Chełm Śląski	śląskie	76,6
6	Izabelin	mazowieckie	73,1
7	Gierałtowice	śląskie	72,1
8	Turawa	opolskie	70,4
9	Dąbrowa	opolskie	65,8
10	Kosakowo	pomorskie	65,6
11	Mastów	świętokrzyskie	64,0
12	Bogdaniec	lubuskie	62,9
13	Jaktorów	mazowieckie	62,9
14	Wielka Wieś	małopolskie	62,2
15	Deszczno	lubuskie	62,1
16	Tarnowo Podgórne	wielkopolskie	59,8
17	Łubniany	opolskie	59,3
18	Dopiewo	wielkopolskie	58,8
19	Łubowo	wielkopolskie	58,7
20	Ksawerów	łódzkie	57,7
21	Ożarówce	śląskie	57,4
22	Bobrowniki	śląskie	56,8
23	Osielsko	kujawsko-pomorskie	55,8
24	Mierzęcice	śląskie	53,1
25	Lesznowola	mazowieckie	52,7
26	Zabierzów	małopolskie	52,3
27	Kobiór	śląskie	51,8

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
28	Lubartów	lubelskie	51,5
29	Miedziana Góra	świętokrzyskie	50,2
30	Santok	lubuskie	49,6
31	Wyry	śląskie	49,3
32	Gietrzwałd	warmińsko-mazurskie	49,2
33	Liszki	małopolskie	48,1
34	Tarnów Opolski	opolskie	47,7
35	Stare Babice	mazowieckie	46,9
36	Komorniki	wielkopolskie	46,0
37	Górno	świętokrzyskie	45,3
38	Czosnów	mazowieckie	45,1
39	Długołęka	dolnośląskie	45,0
40	Rokietnica	wielkopolskie	44,9
41	Siepraw	małopolskie	44,4
42	Kobylanka	zachodniopomorskie	44,2
43	Szemud	pomorskie	44,0
44	Obrowo	kujawsko-pomorskie	43,9
45	Nadarzyn	mazowieckie	43,8
46	Przodkowo	pomorskie	42,5
47	Kleszczewo	wielkopolskie	42,0
48	Czarna	podkarpackie	41,8
49	Raszyn	mazowieckie	41,4
50	Piekoszów	świętokrzyskie	41,3
51	Łysomice	kujawsko-pomorskie	41,2
52	Kołbaskowo	zachodniopomorskie	41,1
53	Kłodawa	lubuskie	40,7
54	Puck	pomorskie	40,5

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
55	Lubenia	podkarpackie	40,0
56	Stawiguda	warmińsko-mazurskie	39,4
57	Andrespol	łódzkie	39,2
58	Radziejowice	mazowieckie	39,0
59	Zielonki	małopolskie	38,6
60	Dobrzeń Wielki	opolskie	38,5
61	Pszczółki	pomorskie	38,2
62	Pruszcz Gdański	pomorskie	37,6
63	Świlcza	podkarpackie	37,3
64	Zagnańsk	świętokrzyskie	37,0
65	Jonkowo	warmińsko-mazurskie	36,2
66	Mińsk Mazowiecki	mazowieckie	34,4
67	Głusk	lubelskie	34,2
68	Michałowice	mazowieckie	33,8
69	Czernica	dolnośląskie	33,6
70	Lubicz	kujawsko-pomorskie	33,6
71	Wielka Nieszawka	kujawsko-pomorskie	33,2
72	Czudec	podkarpackie	33,0
73	Jerzmanowice-Przegonia	małopolskie	32,9
74	Cedry Wielkie	pomorskie	32,0
75	Dębe Wielkie	mazowieckie	31,9
76	Celestynów	mazowieckie	30,0
77	Pabianice	łódzkie	29,7
78	Kobierzyce	dolnośląskie	29,6
79	Dąbrowa Chełmińska	kujawsko-pomorskie	28,9
80	Dobrzyniewo Duże	podlaskie	27,8
81	Krasne	podkarpackie	27,7
82	Łańcut	podkarpackie	25,7
83	Świerklaniec	śląskie	25,7
84	Zławieś Wielka	kujawsko-pomorskie	25,4
85	Wisznia Mała	dolnośląskie	25,0
86	Jastków	lubelskie	24,8
87	Żórawina	dolnośląskie	24,7
88	Jabłonna	mazowieckie	24,6
89	Wólka	lubelskie	24,5
90	Michałowice	małopolskie	24,4
91	Wiązowna	mazowieckie	23,5
92	Pilchowice	śląskie	22,8
93	Dobrcz	kujawsko-pomorskie	22,7
94	Kaźmierz	wielkopolskie	22,5
95	Pomiechówek	mazowieckie	22,4
96	Wieliszew	mazowieckie	22,2
97	Oleśnica	dolnośląskie	22,2
98	Kocmyrzów-Luborzycza	małopolskie	21,9

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
99	Nieporęt	mazowieckie	21,7
100	Łubianka	kujawsko-pomorskie	21,4
101	Kolbudy	pomorskie	21,2
102	Mogilany	małopolskie	20,9
103	Juchnowiec Kościelny	podlaskie	20,4
104	Trzebownik	podkarpackie	19,7
105	Zbrosławice	śląskie	19,6
106	Miękinia	dolnośląskie	19,5
107	Purda	warmińsko-mazurskie	19,1
108	Bojszowy	śląskie	19,0
109	Czernichów	małopolskie	18,8
110	Białe Błota	kujawsko-pomorskie	17,6
111	Konopnica	lubelskie	17,3
112	Suchy Las	wielkopolskie	16,5
113	Niemce	lubelskie	16,4
114	Turośń Kościelna	podlaskie	15,9
115	Nowiny	świętokrzyskie	15,2
116	Dywity	warmińsko-mazurskie	14,6
117	Żabia Wola	mazowieckie	14,6
118	Ornontowice	śląskie	14,3
119	Kłaj	małopolskie	14,3
120	Nowa Wieś Wielka	kujawsko-pomorskie	14,0
121	Iwanowice	małopolskie	13,9
122	Strzyżewice	lubelskie	13,9
123	Gdów	małopolskie	13,7
124	Rudziniec	śląskie	13,1
125	Chmielnik	podkarpackie	13,0
126	Dobroń	łódzkie	12,7
127	Siczenko	kujawsko-pomorskie	11,7
128	Spiczyn	lubelskie	10,8
129	Stare Czarnowo	zachodniopomorskie	10,2
130	Czerwonak	wielkopolskie	9,1
131	Niedrzwica Duża	lubelskie	8,1
132	Leszno	mazowieckie	7,2
133	Dobra (Szczecińska)	zachodniopomorskie	7,0
134	Prażmów	mazowieckie	5,9
135	Zabór	lubuskie	5,8
136	Nowosolna	łódzkie	4,1
137	Zgierz	łódzkie	4,1
138	Biskupice	małopolskie	2,8
139	Psary	śląskie	2,3
140	Mełgiew	lubelskie	2,1
141	Lutomiersk	łódzkie	-0,9
142	Brójce	łódzkie	-1,5

GOSPODARKA KOMUNALNA

POZOSTAŁE GMINY WIEJSKIE O GĘSTOŚCI ZALUDNIENIA WIĘKSZEJ LUB RÓWNEJ 50 OSÓB/KM²

Miejsce	Gmina	Województwo	% korzystających z kanalizacji 2020
1	Warta Bolesławecka	dolnośląskie	100
2	Łodygowice	śląskie	99,9
3	Mucharz	małopolskie	99,9
4	Koszarawa	śląskie	99,8
5	Rewal	zachodniopomorskie	99,7
6	Pawłowice	śląskie	98,6
7	Krościenko Wyżne	podkarpackie	98,6
8	Herby	śląskie	98,1
9	Bolesławiec	łódzkie	96,7
10	Lubin	dolnośląskie	96,3
11	Boronów	śląskie	95,7
12	Chłopice	podkarpackie	95,7
13	Goczałkowice-Zdrój	śląskie	95,5
14	Gilowice	śląskie	95,2
15	Tczew	pomorskie	95,2
16	Miejsce Piastowe	podkarpackie	95,2
17	Medyka	podkarpackie	94,6
18	Krupski Młyn	śląskie	94,6
19	Radziechowy-Wieprz	śląskie	94,2
20	Kobylnica	pomorskie	93,9
21	Orły	podkarpackie	93,6
22	Kołobrzeg	zachodniopomorskie	93,6
23	Kunice	dolnośląskie	93,4
24	Buczkowice	śląskie	93,1
25	Czorsztyn	małopolskie	92,7
26	Olszanka	opolskie	92,4
27	Besko	podkarpackie	91,9
28	Stupsk	pomorskie	90,4
29	Kaczory	wielkopolskie	89,9
30	Aleksandrów	lubelskie	89,9
31	Jarosław	podkarpackie	89,6
32	Jerzmanowa	dolnośląskie	89,3
33	Legnickie Pole	dolnośląskie	89,1
34	Krokowa	pomorskie	89,1
35	Wierzchosławice	małopolskie	88,9
36	Rożwienica	podkarpackie	88,7
37	Ustronie Morskie	zachodniopomorskie	88,7
38	Lipowa	śląskie	88,1
39	Przeworsk	podkarpackie	88
40	Białobrzegi	podkarpackie	88
41	Stegna	pomorskie	87,8
42	Padew Narodowa	podkarpackie	87,4
43	Węgierska Górka	śląskie	87,1
44	Zarzecze	podkarpackie	85,6
45	Kwidzyn	pomorskie	85,3
46	Haczów	podkarpackie	85,1

Miejsce	Gmina	Województwo	% korzystających z kanalizacji 2020
47	Żurawica	podkarpackie	84,9
48	Jabłonka	małopolskie	84,5
49	Podgórzyn	dolnośląskie	84,4
50	Dębica	podkarpackie	84,3
51	Papowo Biskupie	kujawsko-pomorskie	84
52	Tryńcza	podkarpackie	83,4
53	Lipnica Wielka	małopolskie	83,3
54	Czernichów	śląskie	83
55	Strawczyn	świętokrzyskie	83
56	Luzino	pomorskie	82,8
57	Puchaczów	lubelskie	82,5
58	Majdan Królewski	podkarpackie	82,3
59	Pawłosiów	podkarpackie	82,3
60	Gać	podkarpackie	82,1
61	Miedźna	śląskie	81,7
62	Jaśło	podkarpackie	81,3
63	Radwanice	dolnośląskie	80,6
64	Starcza	śląskie	80,5
65	Lubochnia	łódzkie	80,4
66	Koszęcin	śląskie	80,2
67	Łąpsze Niżne	małopolskie	80
68	Kleszczów	łódzkie	79,9
69	Łękawica	śląskie	79,6
70	Jeżowe	podkarpackie	79,4
71	Żołyń	podkarpackie	78,6
72	Gaworzyce	dolnośląskie	78,6
73	Niwiska	podkarpackie	78,1
74	Świnna	śląskie	77,9
75	Miłkowice	dolnośląskie	77,9
76	Zarszyn	podkarpackie	77,8
77	Skarbimierz	opolskie	77,6
78	Łubnice	łódzkie	77,4
79	Granowo	wielkopolskie	77,1
80	Świeszyno	zachodniopomorskie	76,8
81	Somonino	pomorskie	76,8
82	Rokietnica	podkarpackie	76,8
83	Kamień	podkarpackie	76,5
84	Brody	świętokrzyskie	76,4
85	Jarocin	podkarpackie	76,3
86	Siekierzyn	dolnośląskie	75,9
87	Ilowo-Osada	warmińsko-mazurskie	75,7
88	Gorzyce	podkarpackie	75,5
89	Tarnów	małopolskie	75,3
90	Kochanowice	śląskie	75,2
91	Biesiekierz	zachodniopomorskie	75,1
92	Białosłiwie	wielkopolskie	74,9

Miejsce	Gmina	Województwo	% korzystających z kanalizacji 2020
93	Chorkówka	podkarpackie	74,7
94	Bochnia	małopolskie	74,6
95	Mszana	śląskie	74,5
96	Żyraków	podkarpackie	73,8
97	Jemielnica	opolskie	73,7
98	Gorlice	małopolskie	73,5
99	Krzemieniewo	wielkopolskie	73,3
100	Zaniemyśl	wielkopolskie	73,2
101	Stryszów	małopolskie	72,9
102	Ostrów	podkarpackie	72,9
103	Jasienica Rosielna	podkarpackie	72,8
104	Bierawa	opolskie	72,8
105	Jaworze	śląskie	72,5
106	Bolesławiec	dolnośląskie	72,5
107	Łęczycze	pomorskie	72,2
108	Kościan	wielkopolskie	72,1
109	Borowie	mazowieckie	71,7
110	Olawa	dolnośląskie	71,5
111	Złotniki Kujawskie	kujawsko-pomorskie	71,5
112	Kazimierz Biskupi	wielkopolskie	71,3
113	Kotlin	wielkopolskie	70,9
114	Rzezawa	małopolskie	70,7
115	Skórzec	mazowieckie	70,6
116	Baranów	wielkopolskie	70,4
117	Białaczów	łódzkie	70,2
118	Stare Pole	pomorskie	70,2
119	Mściwojów	dolnośląskie	70
120	Rytro	małopolskie	69,2
121	Rozdrażew	wielkopolskie	69,1
122	Ciasna	śląskie	69
123	Wilkowice	śląskie	68,9
124	Dobroszyce	dolnośląskie	68,7
125	Dzikowiec	podkarpackie	68,6
126	Słupno	mazowieckie	68,5
127	Czarnożyły	łódzkie	68,4
128	Reńska Wieś	opolskie	68,3
129	Zebrzydowice	śląskie	67,9
130	Lisia Góra	małopolskie	67,6
131	Kamienica Polska	śląskie	67,1
132	Wapno	wielkopolskie	66,9
133	Dydnia	podkarpackie	66,6
134	Kościelisko	małopolskie	66,4
135	Ochotnica Dolna	małopolskie	66,2
136	Sułoszowa	małopolskie	66,1
137	Skrzyszów	małopolskie	66,1
138	Pakośław	wielkopolskie	66,1
139	Mielec	podkarpackie	65,7
140	Grębów	podkarpackie	65,5

Miejsce	Gmina	Województwo	% korzystających z kanalizacji 2020
141	Świerklany	śląskie	65,5
142	Chybie	śląskie	65,4
143	Walce	opolskie	65,4
144	Święciechowa	wielkopolskie	65
145	Damaśławek	wielkopolskie	65
146	Subkowy	pomorskie	64,8
147	Włoszakowice	wielkopolskie	64,6
148	Cmolas	podkarpackie	64,6
149	Brodnica	wielkopolskie	64,4
150	Skarżysko Kościelne	świętokrzyskie	64,3
151	Siedlce	mazowieckie	63,7
152	Brenna	śląskie	63,3
153	Głogów	dolnośląskie	63
154	Raniżów	podkarpackie	62,7
155	Sanok	podkarpackie	62,7
156	Bralin	wielkopolskie	62,5
157	Lichnowy	pomorskie	62,3
158	Milówka	śląskie	62,3
159	Krościenko nad Dunajcem	małopolskie	61,9
160	Konopiska	śląskie	61,7
161	Końskowola	lubelskie	61,5
162	Rząśnia	łódzkie	61,4
163	Wilczyn	wielkopolskie	61,4
164	Lgota Wielka	łódzkie	61,3
165	Mysłakowice	dolnośląskie	61
166	Dębno	małopolskie	60,9
167	Chmielno	pomorskie	60,8
168	Przemęt	wielkopolskie	60,7
169	Zembrzyce	małopolskie	60,6
170	Żegocina	małopolskie	60,5
171	Wojaszówka	podkarpackie	60,5
172	Stara Biała	mazowieckie	60,4
173	Szczerców	łódzkie	60,2
174	Jadów	mazowieckie	59,9
175	Rakszawa	podkarpackie	59,8
176	Moszczenica	małopolskie	59,6
177	Solec-Zdrój	świętokrzyskie	59,3
178	Poczesna	śląskie	59,2
179	Rajcza	śląskie	59,1
180	Suchy Dąb	pomorskie	59,1
181	Godów	śląskie	59
182	Świekatowo	kujawsko-pomorskie	58,9
183	Suszec	śląskie	58,9
184	Leżajsk	podkarpackie	58,6
185	Markłowice	śląskie	58,6
186	Biłgoraj	lubelskie	58,5
187	Kamienica	małopolskie	58,2
188	Jeżewo	kujawsko-pomorskie	58,2

GOSPODARKA KOMUNALNA

Miejsce	Gmina	Województwo	% korzystających z kanalizacji 2020
189	Sulmierzyce	łódzkie	58
190	Grodzisko Dolne	podkarpackie	58
191	Izbicko	opolskie	57,9
192	Trąbki Wielkie	pomorskie	57,6
193	Czarna	podkarpackie	57,5
194	Piaski	wielkopolskie	57,5
195	Krasocin	świętokrzyskie	57,4
196	Garwolin	mazowieckie	57,1
197	Jedlnia-Letnisko	mazowieckie	57,1
198	Duszniki	wielkopolskie	56,7
199	Marciszów	dolnośląskie	56,5
200	Gołuchów	wielkopolskie	56,4
201	Lipinki	małopolskie	55,9
202	Garbatka-Letnisko	mazowieckie	55,8
203	Starogard Gdański	pomorskie	55,6
204	Nowa Karczma	pomorskie	55,6
205	Spytkowice	małopolskie	55,4
206	Korczyna	podkarpackie	55,2
207	Dragacz	kujawsko-pomorskie	55,2
208	Ostrów Wielkopolski	wielkopolskie	55,1
209	Bartniczka	kujawsko-pomorskie	55,1
210	Zduńska Wola	łódzkie	55
211	Lipno	wielkopolskie	54,9
212	Kościerzyna	pomorskie	54,7
213	Bieliny	świętokrzyskie	54,6
214	Nowy Targ	małopolskie	54,5
215	Nowe Miasto nad Wartą	wielkopolskie	54,3
216	Gorzyce	śląskie	54,1
217	Poronin	małopolskie	54,1
218	Bolesław	małopolskie	54
219	Nawojowa	małopolskie	53,9
220	Opatów	śląskie	53,8
221	Perzów	wielkopolskie	53,7
222	Sierakowice	pomorskie	53,7
223	Nowy Żmigród	podkarpackie	53,4
224	Miedzno	śląskie	53,3
225	Kłodzko	dolnośląskie	53,2
226	Strzałkowo	wielkopolskie	53,2
227	Bełżec	lubelskie	53,1
228	Malczyce	dolnośląskie	52,8
229	Stężyca	pomorskie	52,6
230	Ceków-Kolonia	wielkopolskie	52,5
231	Sławno	łódzkie	52,4
232	Chocień	kujawsko-pomorskie	52,4
233	Zaleszany	podkarpackie	52,3
234	Rudniki	opolskie	52
235	Wijewo	wielkopolskie	51,9
236	Gródek nad Dunajcem	małopolskie	51,6

Miejsce	Gmina	Województwo	% korzystających z kanalizacji 2020
237	Jejkowice	śląskie	51,5
238	Siedlec	wielkopolskie	51,4
239	Przeciszów	małopolskie	51,1
240	Mirzec	świętokrzyskie	50,9
241	Sieradz	łódzkie	50,9
242	Iwierzycy	podkarpackie	50,9
243	Bogoria	świętokrzyskie	50,4
244	Polska Cerekiew	opolskie	50,3
245	Aleksandrów Kujawski	kujawsko-pomorskie	50,2
246	Smętowo Graniczne	pomorskie	50,2
247	Tczów	mazowieckie	49,9
248	Jeleśnia	śląskie	49,9
249	Przemyśl	podkarpackie	49,8
250	Trzcinica	wielkopolskie	49,7
251	Markowa	podkarpackie	49,7
252	Moszczenica	łódzkie	49,6
253	Stolno	kujawsko-pomorskie	49,5
254	Panki	śląskie	49,4
255	Hażlach	śląskie	49,3
256	Chełmiec	małopolskie	49,2
257	Popów	śląskie	48,8
258	Linia	pomorskie	48,8
259	Zawoja	małopolskie	48,8
260	Janowice Wielkie	dolnośląskie	48,8
261	Sobków	świętokrzyskie	48,7
262	Skoroszyce	opolskie	48,7
263	Żelazków	wielkopolskie	48,6
264	Bukowina Tatrzańska	małopolskie	48,6
265	Niechanowo	wielkopolskie	48,4
266	Wielowieś	śląskie	48,3
267	Zakrzówek	lubelskie	48,2
268	Unisław	kujawsko-pomorskie	48,1
269	Zblewo	pomorskie	48
270	Skomlin	łódzkie	47,9
271	Domanice	mazowieckie	47,9
272	Łagiewniki	dolnośląskie	47,8
273	Fabianki	kujawsko-pomorskie	47,3
274	Branice	opolskie	47,3
275	Jordanów Śląski	dolnośląskie	47,2
276	Kozy	śląskie	47,2
277	Skolyszyn	podkarpackie	47,2
278	Pysznica	podkarpackie	47
279	Osiek Mały	wielkopolskie	47
280	Gaszowice	śląskie	47
281	Klucze	małopolskie	47
282	Paradyż	łódzkie	46,9
283	Gruta	kujawsko-pomorskie	46,6
284	Pawłów	świętokrzyskie	46,3

Miejsce	Gmina	Województwo	% korzystających z kanalizacji 2020
285	Gózd	mazowieckie	46,3
286	Łąck	mazowieckie	46,1
287	Laszki	podkarpackie	46
288	Czarny Bór	dolnośląskie	45,9
289	Pępowo	wielkopolskie	45,9
290	Radgoszcz	małopolskie	45,8
291	Dąbrówka	mazowieckie	45,7
292	Osieck	mazowieckie	45,3
293	Chynów	mazowieckie	45,3
294	Słopnice	małopolskie	45,2
295	Kamionka Wielka	małopolskie	45,2
296	Kurzętnik	warmińsko-mazurskie	45,2
297	Kampinos	mazowieckie	45,1
298	Wiśniowa	małopolskie	44,9
299	Jastrzębia	mazowieckie	44,7
300	Olsztyn	śląskie	44,5
301	Czastary	łódzkie	44,4
302	Dębowiec	śląskie	44,4
303	Szerzyny	małopolskie	44,2
304	Tworóg	śląskie	44,2
305	Tomaszów Mazowiecki	łódzkie	44
306	Ceglów	mazowieckie	43,9
307	Bodzechów	świętokrzyskie	43,5
308	Mszana Dolna	małopolskie	43,4
309	Będzino	zachodniopomorskie	43,3
310	Ujazd	łódzkie	43,2
311	Przystajń	śląskie	43
312	Dobre	kujawsko-pomorskie	43
313	Brodnica	kujawsko-pomorskie	42,9
314	Teresin	mazowieckie	42,8
315	Łęka Opatowska	wielkopolskie	42,6
316	Babiał	wielkopolskie	42,5
317	Pleśna	małopolskie	42,2
318	Radymno	podkarpackie	41,9
319	Smyków	świętokrzyskie	41,8
320	Biały Dunajec	małopolskie	41,8
321	Lubanie	kujawsko-pomorskie	41,7
322	Słupca	wielkopolskie	41,6
323	Wola Krzysztoporska	łódzkie	41,5
324	Czarnikowo	kujawsko-pomorskie	41,5
325	Kijewo Królewskie	kujawsko-pomorskie	41,5
326	Blizanów	wielkopolskie	41,4
327	Parzęczew	łódzkie	41,4
328	Rokiciny	łódzkie	41,3
329	Hyżne	podkarpackie	41,2
330	Czarnocin	łódzkie	41,2
331	Przytyk	mazowieckie	40,9
332	Olszewo-Borki	mazowieckie	40,9

Miejsce	Gmina	Województwo	% korzystających z kanalizacji 2020
333	Małkinia Górna	mazowieckie	40,9
334	Gielniów	mazowieckie	40,8
335	Łączna	świętokrzyskie	40,6
336	Nowa Wieś Lęborska	pomorskie	40,6
337	Sieciechów	mazowieckie	40,4
338	Kruszyna	śląskie	40,4
339	Przygodzice	wielkopolskie	40,4
340	Frysztak	podkarpackie	40,3
341	Marcinowice	dolnośląskie	40,3
342	Dzierzkowice	lubelskie	40,3
343	Osiek Jasielski	podkarpackie	40,2
344	Łącko	małopolskie	40,2
345	Krzeszów	podkarpackie	40,1
346	Poraj	śląskie	40,1
347	Dobromierz	dolnośląskie	39,8
348	Kamienna Góra	dolnośląskie	39,8
349	Bestwina	śląskie	39,7
350	Kołaczkowo	wielkopolskie	39,7
351	Rzgów	wielkopolskie	39,5
352	Osiek	małopolskie	39,4
353	Nowa Sucha	mazowieckie	39,4
354	Wierzbica	mazowieckie	39,4
355	Radomsko	łódzkie	39,3
356	Mniów	świętokrzyskie	39,2
357	Puławy	lubelskie	39
358	Ryjewo	pomorskie	39
359	Buczek	łódzkie	38,9
360	Bačkowice	świętokrzyskie	38,7
361	Kłomnice	śląskie	38,7
362	Doruchów	wielkopolskie	38,7
363	Żukowice	dolnośląskie	38,7
364	Walim	dolnośląskie	38,7
365	Mstów	śląskie	38,6
366	Domaradz	podkarpackie	38,6
367	Markuszów	lubelskie	38,5
368	Kołbiel	mazowieckie	38,4
369	Osięciny	kujawsko-pomorskie	38,3
370	Wręczyca Wielka	śląskie	38,3
371	Stryszawa	małopolskie	38,2
372	Pruszcz	kujawsko-pomorskie	38,1
373	Kikół	kujawsko-pomorskie	38
374	Laskowa	małopolskie	37,8
375	Łabowa	małopolskie	37,7
376	Ślemień	śląskie	37,4
377	Krzywca	podkarpackie	37,4
378	Bobowo	pomorskie	37,3
379	Milejów	lubelskie	37,3
380	Osiek	kujawsko-pomorskie	37,3

GOSPODARKA KOMUNALNA

Miejsce	Gmina	Województwo	% korzystających z kanalizacji 2020
381	Czermin	podkarpackie	37,2
382	Wietrzychowice	małopolskie	37
383	Dzierżoniów	dolnośląskie	37
384	Zakrzew	mazowieckie	36,8
385	Stanisławów	mazowieckie	36,7
386	Jordanów	małopolskie	36,3
387	Grudziądz	kujawsko-pomorskie	36,2
388	Klembów	mazowieckie	35,6
389	Łambinowice	opolskie	35,4
390	Sobolew	mazowieckie	35,3
391	Borki	lubelskie	35,2
392	Szaflary	małopolskie	35,2
393	Kraśnik	lubelskie	35,1
394	Dobryczyce	łódzkie	35,1
395	Godziesze Wielkie	wielkopolskie	35
396	Waganiec	kujawsko-pomorskie	35
397	Trawniki	lubelskie	34,8
398	Świdnica	dolnośląskie	34,8
399	Spytkowice	małopolskie	34,7
400	Mykanów	śląskie	34,7
401	Zabrodzie	mazowieckie	34,7
402	Rudnik	śląskie	34,4
403	Stare Miasto	wielkopolskie	34,3
404	Grybów	małopolskie	34
405	Trzciana	małopolskie	33,9
406	Rytwiany	świętokrzyskie	33,9
407	Mokrsko	łódzkie	33,9
408	Miastków Kościelny	mazowieckie	33,8
409	Złota	świętokrzyskie	33,8
410	Bliżyn	świętokrzyskie	33,7
411	Kroczyce	śląskie	33,7
412	Bądkowo	kujawsko-pomorskie	33,6
413	Kurów	lubelskie	33,5
414	Raciążek	kujawsko-pomorskie	33,3
415	Jeżów Sudecki	dolnośląskie	33,2
416	Fajslawice	lubelskie	33,2
417	Lubień	małopolskie	33,2
418	Serniki	lubelskie	33,1
419	Podegrodzie	małopolskie	33
420	Strzeleczyki	opolskie	33
421	Dębowiec	podkarpackie	33
422	Lipnik	świętokrzyskie	33
423	Istebna	śląskie	33
424	Gorzkowice	łódzkie	32,9
425	Borów	dolnośląskie	32,9
426	Gidle	łódzkie	32,6
427	Tuszów Narodowy	podkarpackie	32,4
428	Rzepiennik Strzyżewski	małopolskie	32,3

Miejsce	Gmina	Województwo	% korzystających z kanalizacji 2020
429	Gomunice	łódzkie	32,2
430	Łądek	wielkopolskie	32,1
431	Brudzew	wielkopolskie	31,9
432	Zapolice	łódzkie	31,9
433	Górzno	mazowieckie	31,7
434	Kąkolewnica Wschodnia	lubelskie	31,5
435	Borowa	podkarpackie	31,4
436	Dobra	małopolskie	31,4
437	Lipce Reymontowskie	łódzkie	31,3
438	Koniusza	małopolskie	31,3
439	Starożreby	mazowieckie	31,3
440	Gromnik	małopolskie	31,2
441	Potworów	mazowieckie	30,9
442	Olesno	małopolskie	30,8
443	Nowe Miasto Lubawskie	warmińsko-mazurskie	30,6
444	Rędziny	śląskie	30,6
445	Niedźwiedź	małopolskie	30,4
446	Łukowica	małopolskie	30,4
447	Łowicz	łódzkie	30,3
448	Puszcza Mariańska	mazowieckie	30,2
449	Sieroszewice	wielkopolskie	30,1
450	Krzywda	lubelskie	30,1
451	Głuchów	łódzkie	30,1
452	Pcim	małopolskie	30
453	Tomice	małopolskie	29,8
454	Gnojnik	małopolskie	29,7
455	Siennica	mazowieckie	29,6
456	Trzyciąż	małopolskie	29,5
457	Jeżów	łódzkie	29,4
458	Adamów	lubelskie	29,4
459	Stare Kurowo	lubuskie	29,3
460	Grzegorzew	wielkopolskie	29,3
461	Porąbka	śląskie	29,1
462	Lipie	śląskie	29
463	Tymbark	małopolskie	29
464	Łososina Dolna	małopolskie	28,8
465	Łapanów	małopolskie	28,5
466	Gnieszno	wielkopolskie	28,4
467	Lisków	wielkopolskie	28,4
468	Rzekuń	mazowieckie	28,3
469	Sadlinki	pomorskie	28,3
470	Ładzice	łódzkie	28,1
471	Polanka Wielka	małopolskie	28
472	Lelis	mazowieckie	27,9
473	Lisewo	kujawsko-pomorskie	27,9
474	Iwkowa	małopolskie	27,5
475	Słupia	łódzkie	27,5
476	Łoniów	świętokrzyskie	27,4

Miejsce	Gmina	Województwo	% korzystających z kanalizacji 2020
477	Skulsk	wielkopolskie	27,4
478	Serokomla	lubelskie	27,3
479	Wadowice Górne	podkarpackie	27,3
480	Tokarnia	małopolskie	27,3
481	Belchatów	łódzkie	27,2
482	Charsznica	małopolskie	27,2
483	Władysławów	wielkopolskie	27,1
484	Wąwolnica	lubelskie	26,9
485	Iwaniska	świętokrzyskie	26,8
486	Wielgie	kujawsko-pomorskie	26,7
487	Wieniawa	mazowieckie	26,5
488	Sulików	dolnośląskie	26,5
489	Pawonków	śląskie	26,5
490	Kościelec	wielkopolskie	26,4
491	Krzymów	wielkopolskie	26,3
492	Bolesław	małopolskie	26,2
493	Kotuń	mazowieckie	26,2
494	Sędziejowice	łódzkie	26
495	Bielsk	mazowieckie	26
496	Zbójno	kujawsko-pomorskie	25,3
497	Wieprz	małopolskie	25,2
498	Łomża	podlaskie	25,1
499	Jawornik Polski	podkarpackie	25
500	Chełm	lubelskie	25
501	Inowrocław	kujawsko-pomorskie	24,9
502	Limanowa	małopolskie	24,9
503	Brzuze	kujawsko-pomorskie	24,9
504	Jakubów	mazowieckie	24,6
505	Kutno	łódzkie	24,4
506	Wiśniowa	podkarpackie	24,2
507	Chełmża	kujawsko-pomorskie	24,1
508	Brudzeń Duży	mazowieckie	23,4
509	Łabunie	lubelskie	23,2
510	Kawęczyn	wielkopolskie	23,2
511	Oświęcim	małopolskie	22,8
512	Rozprza	łódzkie	22,7
513	Karczmiska	lubelskie	22,6
514	Olszówka	wielkopolskie	22,6
515	Parysów	mazowieckie	22,6
516	Zamość	lubelskie	22,5
517	Domaniewice	łódzkie	22,5
518	Lipnica Murowana	małopolskie	22,3
519	Kuślin	wielkopolskie	22,1
520	Cyców	lubelskie	22
521	Wojcieszków	lubelskie	21,9
522	Łyszkowice	łódzkie	21,9
523	Malanów	wielkopolskie	21,8
524	Samorzec	świętokrzyskie	21,7

Miejsce	Gmina	Województwo	% korzystających z kanalizacji 2020
525	Bodzanów	mazowieckie	21,6
526	Będków	łódzkie	21,2
527	Cisek	opolskie	21,2
528	Ropa	małopolskie	20,8
529	Brzeźnio	łódzkie	20,8
530	Gołcza	małopolskie	20,6
531	Lyski	śląskie	20,5
532	Budziszewice	łódzkie	20,3
533	Korzenna	małopolskie	20,1
534	Nowa Ruda	dolnośląskie	20
535	Radzanowo	mazowieckie	20
536	Jodłownik	małopolskie	19,8
537	Goleszów	śląskie	19,8
538	Niegowa	śląskie	19,4
539	Belsk Duży	mazowieckie	19,4
540	Niebylec	podkarpackie	19,3
541	Koło	wielkopolskie	19,2
542	Gronowo Elbląskie	warmińsko-mazurskie	19,2
543	Sobienie-Jeziory	mazowieckie	19,1
544	Ozorków	łódzkie	19,1
545	Mała Wieś	mazowieckie	19,1
546	Baranów	mazowieckie	18,8
547	Kornowac	śląskie	18,8
548	Czarny Dunajec	małopolskie	18,8
549	Raba Wyżna	małopolskie	18,5
550	Łuków	lubelskie	18,4
551	Tarnowiec	podkarpackie	18,2
552	Jedlińsk	mazowieckie	18,2
553	Wierzchnas	łódzkie	18,1
554	Łaskarzew	mazowieckie	18,1
555	Chodel	lubelskie	17,9
556	Garbów	lubelskie	17,6
557	Zgorzelec	dolnośląskie	17,6
558	Błędów	mazowieckie	17,3
559	Krzykosy	wielkopolskie	17,1
560	Szczurowa	małopolskie	16,8
561	Brzeźnica	małopolskie	16,8
562	Jodłowa	podkarpackie	16,5
563	Szczytniki	wielkopolskie	16,5
564	Wolanów	mazowieckie	16,1
565	Strzelce Wielkie	łódzkie	16,1
566	Rypin	kujawsko-pomorskie	16,1
567	Jasienica	śląskie	16
568	Trzebieszów	lubelskie	16
569	Rusinów	mazowieckie	15,9
570	Kramsk	wielkopolskie	15,5
571	Izbica	lubelskie	15,2
572	Obrazów	świętokrzyskie	15,1

GOSPODARKA KOMUNALNA

Miejsce	Gmina	Województwo	% korzystających z kanalizacji 2020
573	Lanckorona	małopolskie	14,8
574	Goszczyn	mazowieckie	14,6
575	Orońsko	mazowieckie	14,6
576	Niedźwiada	lubelskie	14,4
577	Krasnystaw	lubelskie	14
578	Babice	małopolskie	13
579	Raciechowice	małopolskie	13
580	Sokolniki	łódzkie	12,6
581	Turek	wielkopolskie	12,5
582	Rusiec	łódzkie	12,2
583	Czermin	wielkopolskie	12
584	Włodowice	śląskie	11,9
585	Płońsk	mazowieckie	11,8
586	Waśniów	świętokrzyskie	11,8
587	Radomyśl nad Sanem	podkarpackie	11,3
588	Nozdrzec	podkarpackie	11,2
589	Ciechanów	mazowieckie	10,7
590	Dwikozy	świętokrzyskie	10,1
591	Stara Błotnica	mazowieckie	9,7
592	Lipno	kujawsko-pomorskie	9,7
593	Łopuszno	świętokrzyskie	9,6
594	Olszanica	podkarpackie	9,6
595	Stanin	lubelskie	9,5
596	Sitno	lubelskie	8,7
597	Rawa Mazowiecka	łódzkie	8,4
598	Wróblew	łódzkie	8,3
599	Tomaszów Lubelski	lubelskie	7,7
600	Radzyń Podlaski	lubelskie	7,5

Miejsce	Gmina	Województwo	% korzystających z kanalizacji 2020
601	Ostaszewo	pomorskie	7,2
602	Radecznicza	lubelskie	7,1
603	Nowodwór	lubelskie	7,1
604	Pałacznica	małopolskie	6,4
605	Lubomia	śląskie	5
606	Łużna	małopolskie	4,2
607	Radziemice	małopolskie	4,1
608	Dynów	podkarpackie	4,1
609	Igołomia-Wawrzeńczyce	małopolskie	3,9
610	Rachanie	lubelskie	3,7
611	Domaniów	dolnośląskie	2,9
612	Wiśniewo	mazowieckie	2,3
613	Gawłuszowice	podkarpackie	1,9
614	Chełmno	kujawsko-pomorskie	1,8
615	Zawonia	dolnośląskie	1,3
616	Nieborów	łódzkie	1,2
617	Biała	łódzkie	0,9
618	Godzianów	łódzkie	0,8
619	Łęczycza	łódzkie	0,6
620	Witonia	łódzkie	0,5
621	Ulan-Majorat	lubelskie	0,4
622	Budzów	małopolskie	0,2
623	Wilków	lubelskie	0,1
624	Czarnocin	świętokrzyskie	0
625	Wojciechów	lubelskie	0
626	Krzyżanowice	śląskie	0
627	Pietrowice Wielkie	śląskie	0
628	Rogów	łódzkie	0

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
1	Koszarawa	śląskie	99,7
2	Łodygowice	śląskie	97,4
3	Gilowice	śląskie	95,1
4	Bolesławiec	łódzkie	84,4
5	Padew Narodowa	podkarpackie	83,4
6	Przeworsk	podkarpackie	79,0
7	Niwiska	podkarpackie	78,1
8	Lipowa	śląskie	75,5
9	Wierzchosławice	małopolskie	74,5
10	Stryków	małopolskie	72,9
11	Borowie	mazowieckie	71,7
12	Buczkowice	śląskie	71,2
13	Jasło	podkarpackie	70,9
14	Boronów	śląskie	69,7
15	Lubochnia	łódzkie	69,4

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
16	Białobrzegi	podkarpackie	69,3
17	Olszanka	opolskie	66,7
18	Orły	podkarpackie	66,7
19	Sułoszowa	małopolskie	66,1
20	Łękawica	śląskie	66,0
21	Białaczów	łódzkie	65,3
22	Skarżysko Kościelne	świętokrzyskie	64,3
23	Podgórzyn	dolnośląskie	64,0
24	Puchaczów	lubelskie	63,9
25	Subkowy	pomorskie	63,9
26	Gorlice	małopolskie	63,8
27	Radwanice	dolnośląskie	63,1
28	Rząśnia	łódzkie	61,4
29	Zembrzyce	małopolskie	60,6
30	Jadów	mazowieckie	59,9

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
31	Skórzec	mazowieckie	59,7
32	Tczew	pomorskie	59,6
33	Czarnożyły	łódzkie	59,0
34	Grębów	podkarpackie	58,7
35	Rożwienica	podkarpackie	58,3
36	Żołynia	podkarpackie	58,3
37	Chybie	śląskie	58,2
38	Mszana	śląskie	58,1
39	Tryńcza	podkarpackie	57,6
40	Jaworze	śląskie	56,5
41	Medyka	podkarpackie	56,5
42	Papowo Biskupie	kujawsko-pomorskie	56,4
43	Majdan Królewski	podkarpackie	56,4
44	Święciechowa	wielkopolskie	55,7
45	Dydnia	podkarpackie	55,5
46	Spytkowice	małopolskie	55,4
47	Rytro	małopolskie	55,3
48	Oława	dolnośląskie	55,2
49	Koszęcin	śląskie	54,9
50	Biłgoraj	lubelskie	54,9
51	Lipno	wielkopolskie	54,9
52	Lichnowy	pomorskie	54,8
53	Leżajsk	podkarpackie	54,1
54	Iłowo-Osada	warmińsko-mazurskie	53,7
55	Bolesław	małopolskie	53,6
56	Radziechowy-Wieprz	śląskie	53,5
57	Krzemieniewo	wielkopolskie	53,4
58	Gaworzycze	dolnośląskie	53,3
59	Bełżec	lubelskie	53,1
60	Opatów	śląskie	52,9
61	Mucharz	małopolskie	52,8
62	Ochotnica Dolna	małopolskie	52,7
63	Jasienica Rosielna	podkarpackie	52,6
64	Lipnica Wielka	małopolskie	52,5
65	Brody	świętokrzyskie	52,4
66	Sławno	łódzkie	52,4
67	Świerklany	śląskie	52,4
68	Zaleszany	podkarpackie	52,3
69	Kościan	wielkopolskie	52,2
70	Nowy Żmigród	podkarpackie	52,2
71	Godów	śląskie	52,1
72	Reńska Wieś	opolskie	52,1
73	Wijewo	wielkopolskie	51,9
74	Jemielnica	opolskie	51,8
75	Moszczenica	małopolskie	51,8
76	Jeżowe	podkarpackie	51,4
77	Kamienica	małopolskie	51,3

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
78	Rzezawa	małopolskie	51,3
79	Nawojowa	małopolskie	51,2
80	Przeciszów	małopolskie	51,1
81	Siedlce	mazowieckie	51,0
82	Luzino	pomorskie	50,9
83	Mirzec	świętokrzyskie	50,8
84	Skrzyszów	małopolskie	50,8
85	Jejkowice	śląskie	50,8
86	Żurawica	podkarpackie	50,5
87	Baranów	wielkopolskie	50,4
88	Aleksandrów Kujawski	kujawsko-pomorskie	50,2
89	Sieradz	łódzkie	50,1
90	Tczów	mazowieckie	49,9
91	Kamień	podkarpackie	49,7
92	Duszynki	wielkopolskie	49,6
93	Walce	opolskie	49,5
94	Jabłonka	małopolskie	49,5
95	Rozdrażew	wielkopolskie	49,5
96	Słupno	mazowieckie	49,1
97	Zarszyn	podkarpackie	49,0
98	Rajcza	śląskie	48,8
99	Sobków	świętokrzyskie	48,7
100	Bochnia	małopolskie	48,6
101	Żyraków	podkarpackie	48,5
102	Garwolin	mazowieckie	48,4
103	Miedźno	śląskie	48,3
104	Ostrów	podkarpackie	47,9
105	Markłowice	śląskie	47,8
106	Chłopice	podkarpackie	47,7
107	Krasocin	świętokrzyskie	47,6
108	Stegna	pomorskie	47,5
109	Jordanów Śląski	dolnośląskie	47,2
110	Pysznicza	podkarpackie	47,0
111	Gorzyce	śląskie	47,0
112	Haczów	podkarpackie	46,7
113	Czernichów	śląskie	46,6
114	Kozy	śląskie	46,5
115	Popów	śląskie	46,4
116	Wilkowice	śląskie	46,2
117	Linia	pomorskie	46,1
118	Konopiska	śląskie	45,9
119	Solec-Zdrój	świętokrzyskie	45,9
120	Biesiekierz	zachodniopomorskie	45,9
121	Sulmierzyce	łódzkie	45,7
122	Przemęt	wielkopolskie	45,6
123	Jeleśnia	śląskie	45,6
124	Ostrów Wielkopolski	wielkopolskie	45,5

GOSPODARKA KOMUNALNA

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
125	Strawczyn	świętokrzyskie	45,5
126	Paradyż	łódzkie	45,3
127	Osieck	mazowieckie	45,3
128	Suchy Dąb	pomorskie	45,2
129	Słopnice	małopolskie	45,2
130	Kamionka Wielka	małopolskie	45,2
131	Łęczyce	pomorskie	44,9
132	Legnickie Pole	dolnośląskie	44,5
133	Czastary	łódzkie	44,4
134	Dębica	podkarpackie	44,1
135	Chocień	kujawsko-pomorskie	44,0
136	Kamienica Polska	śląskie	43,9
137	Mielec	podkarpackie	43,8
138	Trąbki Wielkie	pomorskie	43,8
139	Dębno	małopolskie	43,7
140	Ciasna	śląskie	43,6
141	Kobylnica	pomorskie	43,5
142	Przemyśl	podkarpackie	43,5
143	Szerzyny	małopolskie	43,2
144	Pawłowice	śląskie	43,2
145	Świeszyno	zachodniopomorskie	42,9
146	Starcza	śląskie	42,7
147	Dzikowiec	podkarpackie	42,7
148	Zawoja	małopolskie	42,7
149	Łęka Opatowska	wielkopolskie	42,6
150	Jedlnia-Letnisko	mazowieckie	42,6
151	Lisia Góra	małopolskie	42,5
152	Skomlin	łódzkie	42,0
153	Bierawa	opolskie	41,9
154	Złotniki Kujawskie	kujawsko-pomorskie	41,9
155	Raniżów	podkarpackie	41,8
156	Smyków	świętokrzyskie	41,8
157	Bodzechów	świętokrzyskie	41,5
158	Hyżne	podkarpackie	41,2
159	Marciszów	dolnośląskie	41,1
160	Przytyk	mazowieckie	40,9
161	Jastrzębia	mazowieckie	40,7
162	Bieliny	świętokrzyskie	40,6
163	Gródek nad Dunajcem	małopolskie	40,5
164	Kościelisko	małopolskie	40,4
165	Sieciechów	mazowieckie	40,4
166	Sanok	podkarpackie	40,3
167	Izbicko	opolskie	40,1
168	Starogard Gdański	pomorskie	40,0
169	Osiek Jasielski	podkarpackie	40,0
170	Poczesna	śląskie	39,9
171	Osiek Mały	wielkopolskie	39,9

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
172	Końskowola	lubelskie	39,9
173	Łączna	świętokrzyskie	39,8
174	Gielniów	mazowieckie	39,5
175	Tomaszów Mazowiecki	łódzkie	39,4
176	Osiek	małopolskie	39,4
177	Dobromierz	dolnośląskie	39,3
178	Radomsko	łódzkie	39,3
179	Kwidzyn	pomorskie	39,2
180	Dąbrówka	mazowieckie	38,9
181	Mstów	śląskie	38,6
182	Koźbiel	mazowieckie	38,4
183	Milówka	śląskie	38,3
184	Chelmiec	małopolskie	38,2
185	Gaszowice	śląskie	38,2
186	Mysłakowice	dolnośląskie	38,1
187	Skołyszyn	podkarpackie	38,0
188	Granowo	wielkopolskie	38,0
189	Kłodzko	dolnośląskie	37,8
190	Łabowa	małopolskie	37,7
191	Stężycza	pomorskie	37,6
192	Bobowo	pomorskie	37,3
193	Kaczory	wielkopolskie	36,7
194	Stanisławów	mazowieckie	36,7
195	Ślemień	śląskie	36,6
196	Lipinki	małopolskie	36,5
197	Zaniemyśl	wielkopolskie	36,4
198	Jordanów	małopolskie	36,3
199	Wietrzychowice	małopolskie	36,2
200	Kruszyna	śląskie	36,2
201	Ceglów	mazowieckie	36,2
202	Świnna	śląskie	36,0
203	Żelazków	wielkopolskie	36,0
204	Żegocina	małopolskie	36,0
205	Pawłosiów	podkarpackie	36,0
206	Stryżawa	małopolskie	35,8
207	Zduńska Wola	łódzkie	35,6
208	Krzyszów	podkarpackie	35,3
209	Sobolew	mazowieckie	35,3
210	Bačkowice	świętokrzyskie	35,1
211	Dobroszyce	dolnośląskie	35,1
212	Jarocin	podkarpackie	34,8
213	Bukowina Tatrzańska	małopolskie	34,8
214	Przygodzice	wielkopolskie	34,7
215	Bralin	wielkopolskie	34,6
216	Gać	podkarpackie	34,4
217	Chynów	mazowieckie	34,3
218	Wilczyn	wielkopolskie	34,3

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
219	Mszana Dolna	małopolskie	34,2
220	Pawłów	świętokrzyskie	34,2
221	Lgota Wielka	łódzkie	34,1
222	Grybów	małopolskie	34,0
223	Rakszawa	podkarpackie	33,9
224	Miastków Kościelny	mazowieckie	33,8
225	Krościenko Wyzne	podkarpackie	33,8
226	Blizyn	świętokrzyskie	33,6
227	Kurów	lubelskie	33,5
228	Zakrzówek	lubelskie	33,4
229	Siekierczyn	dolnośląskie	33,4
230	Spytkowice	małopolskie	33,4
231	Klembów	mazowieckie	33,3
232	Raciążek	kujawsko-pomorskie	33,3
233	Wiśniowa	małopolskie	33,3
234	Gorzyce	podkarpackie	33,3
235	Jeżów Sudecki	dolnośląskie	33,2
236	Stara Biała	mazowieckie	33,2
237	Gózd	mazowieckie	33,2
238	Podegrodzie	małopolskie	33,0
239	Fryszak	podkarpackie	32,9
240	Niechanowo	wielkopolskie	32,8
241	Domaradz	podkarpackie	32,7
242	Słupca	wielkopolskie	32,6
243	Głogów	dolnośląskie	32,6
244	Skarbimierz	opolskie	32,6
245	Tarnów	małopolskie	32,6
246	Strzeleczy	opolskie	32,5
247	Polska Cerekiew	opolskie	32,4
248	Borki	lubelskie	32,3
249	Przystajń	śląskie	32,3
250	Kołobrzeg	zachodniopomorskie	32,3
251	Rzepiennik Strzyżewski	małopolskie	32,3
252	Iwierzycy	podkarpackie	32,3
253	Warta Bolesławska	dolnośląskie	32,2
254	Nowy Targ	małopolskie	32,2
255	Chorkówka	podkarpackie	32,2
256	Panki	śląskie	32,1
257	Czermin	podkarpackie	31,8
258	Mykanów	śląskie	31,8
259	Herby	śląskie	31,8
260	Górzno	mazowieckie	31,7
261	Blizanów	wielkopolskie	31,5
262	Kraśnik	lubelskie	31,5
263	Kąkolewnica Wschodnia	lubelskie	31,4
264	Lipce Reymontowskie	łódzkie	31,3
265	Złota	świętokrzyskie	31,2

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
266	Nowa Sucha	mazowieckie	31,0
267	Gromnik	małopolskie	30,9
268	Szczerców	łódzkie	30,7
269	Olsztyn	śląskie	30,7
270	Perzów	wielkopolskie	30,6
271	Mniów	świętokrzyskie	30,6
272	Czarna	podkarpackie	30,5
273	Somonino	pomorskie	30,5
274	Niedźwiedź	małopolskie	30,4
275	Łowicz	łódzkie	30,3
276	Marcinowice	dolnośląskie	30,3
277	Włoszakowice	wielkopolskie	30,2
278	Krokowa	pomorskie	30,1
279	Kościierzyna	pomorskie	30,0
280	Miłkowice	dolnośląskie	29,9
281	Zabrodzie	mazowieckie	29,9
282	Bolesławiec	dolnośląskie	29,9
283	Siedlec	wielkopolskie	29,9
284	Brenna	śląskie	29,9
285	Trzciana	małopolskie	29,9
286	Gołuchów	wielkopolskie	29,8
287	Ceków-Kolonia	wielkopolskie	29,7
288	Rytwiany	świętokrzyskie	29,4
289	Jeżów	łódzkie	29,4
290	Tuszów Narodowy	podkarpackie	29,3
291	Sieroszewice	wielkopolskie	29,2
292	Wielowieś	śląskie	29,2
293	Mokrsko	łódzkie	29,0
294	Dębowiec	podkarpackie	29,0
295	Kotlin	wielkopolskie	28,9
296	Trawniki	lubelskie	28,9
297	Laszki	podkarpackie	28,8
298	Domanice	mazowieckie	28,7
299	Kroczyce	śląskie	28,5
300	Lipie	śląskie	28,5
301	Nowe Miasto Lubawskie	warmińsko-mazurskie	28,2
302	Ładzice	łódzkie	28,1
303	Rudniki	opolskie	28,1
304	Miejsce Piastowe	podkarpackie	27,9
305	Kochanowice	śląskie	27,7
306	Iwkowa	małopolskie	27,5
307	Łoniów	świętokrzyskie	27,4
308	Serokomla	lubelskie	27,3
309	Dobre	kujawsko-pomorskie	27,3
310	Wadowice Górne	podkarpackie	27,3
311	Słupia	łódzkie	27,2
312	Smętowo Graniczne	pomorskie	27,1

GOSPODARKA KOMUNALNA

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
313	Cmolas	podkarpackie	27,1
314	Bestwina	śląskie	27,0
315	Markuszów	lubelskie	27,0
316	Bogoria	świętokrzyskie	26,9
317	Czarny Bór	dolnośląskie	26,9
318	Czarnocin	łódzkie	26,8
319	Wieniawa	mazowieckie	26,5
320	Radymno	podkarpackie	26,5
321	Sulików	dolnośląskie	26,5
322	Tokarnia	małopolskie	26,5
323	Jarosław	podkarpackie	26,5
324	Krzywda	lubelskie	26,4
325	Krzymów	wielkopolskie	26,3
326	Stare Pole	pomorskie	26,2
327	Bolesław	małopolskie	26,2
328	Garbatka-Letnisko	mazowieckie	26,2
329	Białośliwie	wielkopolskie	26,0
330	Olszewo-Borki	mazowieckie	26,0
331	Jerzmanowa	dolnośląskie	25,8
332	Wojaszówka	podkarpackie	25,8
333	Łubnice	łódzkie	25,4
334	Laskowa	małopolskie	25,3
335	Wieprz	małopolskie	25,2
336	Pruszcz	kujawsko-pomorskie	25,1
337	Łącko	małopolskie	25,1
338	Buczek	łódzkie	25,1
339	Koniusza	małopolskie	25,0
340	Godziesze Wielkie	wielkopolskie	24,7
341	Stare Miasto	wielkopolskie	24,7
342	Pcim	małopolskie	24,6
343	Babiał	wielkopolskie	24,5
344	Rudnik	śląskie	24,2
345	Lelis	mazowieckie	24,0
346	Wola Krzysztoporska	łódzkie	24,0
347	Dobryczyce	łódzkie	24,0
348	Puławy	lubelskie	23,9
349	Zblewo	pomorskie	23,9
350	Skoroszyce	opolskie	23,8
351	Belchatów	łódzkie	23,8
352	Polanka Wielka	małopolskie	23,8
353	Rokiciny	łódzkie	23,8
354	Pakosław	wielkopolskie	23,7
355	Zebrzydowice	śląskie	23,5
356	Damasławek	wielkopolskie	23,5
357	Czorsztyn	małopolskie	23,5
358	Krościenko nad Dunajcem	małopolskie	23,3
359	Łabunie	lubelskie	23,2

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
360	Głuchów	łódzkie	23,0
361	Klucze	małopolskie	23,0
362	Fabianki	kujawsko-pomorskie	22,9
363	Gnojnik	małopolskie	22,9
364	Stolno	kujawsko-pomorskie	22,8
365	Jakubów	mazowieckie	22,8
366	Serniki	lubelskie	22,4
367	Kazimierz Biskupi	wielkopolskie	22,2
368	Kampinos	mazowieckie	22,0
369	Kościelec	wielkopolskie	22,0
370	Mściwojów	dolnośląskie	21,9
371	Wojcieszków	lubelskie	21,9
372	Korczyna	podkarpackie	21,7
373	Branice	opolskie	21,6
374	Borowa	podkarpackie	21,4
375	Grodzisko Dolne	podkarpackie	21,4
376	Będków	łódzkie	21,2
377	Brodnica	kujawsko-pomorskie	21,2
378	Cisek	opolskie	21,2
379	Słupsk	pomorskie	21,1
380	Rędziny	śląskie	21,1
381	Lipnik	świętokrzyskie	21,0
382	Karczmiska	lubelskie	20,7
383	Lubanie	kujawsko-pomorskie	20,7
384	Golcza	małopolskie	20,6
385	Kutno	łódzkie	20,6
386	Łukowica	małopolskie	20,5
387	Łososina Dolna	małopolskie	20,4
388	Ropa	małopolskie	20,3
389	Dragacz	kujawsko-pomorskie	20,2
390	Brudzew	wielkopolskie	20,2
391	Gidle	łódzkie	20,1
392	Budziszewice	łódzkie	20,1
393	Korzenna	małopolskie	20,1
394	Potworów	mazowieckie	20,1
395	Dobra	małopolskie	20,1
396	Węgierska Górka	śląskie	20,1
397	Pleśna	małopolskie	19,9
398	Strzałkowo	wielkopolskie	19,8
399	Kikół	kujawsko-pomorskie	19,8
400	Sierakowice	pomorskie	19,7
401	Gnieszno	wielkopolskie	19,6
402	Ustronie Morskie	zachodniopomorskie	19,4
403	Gruta	kujawsko-pomorskie	19,3
404	Nowa Karczma	pomorskie	19,1
405	Sobienie-Jeziory	mazowieckie	19,1
406	Rzekuń	mazowieckie	19,0

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
407	Grudziądz	kujawsko-pomorskie	18,9
408	Inowrocław	kujawsko-pomorskie	18,9
409	Baranów	mazowieckie	18,8
410	Wąwolnica	lubelskie	18,7
411	Janowice Wielkie	dolnośląskie	18,4
412	Milejów	lubelskie	18,3
413	Tarnowiec	podkarpackie	18,2
414	Kornowac	śląskie	18,2
415	Zbójno	kujawsko-pomorskie	18,1
416	Jeżewo	kujawsko-pomorskie	18,1
417	Wierzchnas	łódzkie	18,1
418	Bodzanów	mazowieckie	18,1
419	Łaskarzew	mazowieckie	18,1
420	Szaflary	małopolskie	18,1
421	Limanowa	małopolskie	18,0
422	Łądek	wielkopolskie	17,7
423	Lipnica Murowana	małopolskie	17,7
424	Nowa Ruda	dolnośląskie	17,7
425	Adamów	lubelskie	17,6
426	Rzgów	wielkopolskie	17,3
427	Osięciny	kujawsko-pomorskie	17,3
428	Piaski	wielkopolskie	17,3
429	Kuślin	wielkopolskie	17,1
430	Osieki	kujawsko-pomorskie	17,1
431	Łomża	podlaskie	17,0
432	Malczyce	dolnośląskie	16,9
433	Łąck	mazowieckie	16,8
434	Zamość	lubelskie	16,8
435	Lubin	dolnośląskie	16,7
436	Domaniewice	łódzkie	16,7
437	Puszcza Mariańska	mazowieckie	16,7
438	Bartniczka	kujawsko-pomorskie	16,6
439	Poraj	śląskie	16,6
440	Czernikowo	kujawsko-pomorskie	16,5
441	Besko	podkarpackie	16,5
442	Kłomnice	śląskie	16,4
443	Wielgie	kujawsko-pomorskie	16,4
444	Świdnica	dolnośląskie	16,4
445	Wręczyca Wielka	śląskie	16,4
446	Oświęcim	małopolskie	16,2
447	Krzywcza	podkarpackie	16,2
448	Wolanów	mazowieckie	16,1
449	Zapolice	łódzkie	16,0
450	Kołaczkowo	wielkopolskie	15,9
451	Bądkowo	kujawsko-pomorskie	15,9
452	Rusinów	mazowieckie	15,9
453	Jodłownik	małopolskie	15,9

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
454	Gorzkowice	łódzkie	15,9
455	Waganiec	kujawsko-pomorskie	15,9
456	Staroźreby	mazowieckie	15,8
457	Rokietnica	podkarpackie	15,6
458	Fajslawice	lubelskie	15,5
459	Kramsk	wielkopolskie	15,5
460	Dębowiec	śląskie	15,5
461	Borów	dolnośląskie	15,4
462	Brzuze	kujawsko-pomorskie	15,4
463	Istebna	śląskie	15,3
464	Stare Kurowo	lubuskie	15,1
465	Świekatowo	kujawsko-pomorskie	15,1
466	Poronin	małopolskie	15,1
467	Obrazów	świętokrzyskie	15,1
468	Goczałkowice-Zdrój	śląskie	15,1
469	Kurzętnik	warmińsko-mazurskie	15,0
470	Jedlińsk	mazowieckie	15,0
471	Brodnica	wielkopolskie	14,9
472	Wapno	wielkopolskie	14,9
473	Trzyciąż	małopolskie	14,9
474	Lisków	wielkopolskie	14,9
475	Samborzec	świętokrzyskie	14,9
476	Garbów	lubelskie	14,8
477	Jasienica	śląskie	14,8
478	Moszczenica	łódzkie	14,7
479	Brzeźnio	łódzkie	14,7
480	Strzelce Wielkie	łódzkie	14,7
481	Goszczyń	mazowieckie	14,6
482	Raba Wyżna	małopolskie	14,4
483	Dzierzkowice	lubelskie	14,4
484	Pępowo	wielkopolskie	14,4
485	Siennica	mazowieckie	14,3
486	Hażlach	śląskie	14,3
487	Niedźwiada	lubelskie	14,2
488	Szczurowa	małopolskie	14,1
489	Jawornik Polski	podkarpackie	14,1
490	Lanckorona	małopolskie	13,9
491	Tomice	małopolskie	13,9
492	Suszec	śląskie	13,9
493	Lyski	śląskie	13,8
494	Olesno	małopolskie	13,7
495	Gomunice	łódzkie	13,5
496	Sędziejowice	łódzkie	13,5
497	Niebylec	podkarpackie	13,3
498	Charsznica	małopolskie	13,3
499	Wiśniowa	podkarpackie	13,3
500	Radgoszcz	małopolskie	13,3

GOSPODARKA KOMUNALNA

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
501	Kijewo Królewskie	kujawsko-pomorskie	13,2
502	Radzanowo	mazowieckie	13,2
503	Małkinia Górna	mazowieckie	13,2
504	Zakrzew	mazowieckie	13,2
505	Olszówka	wielkopolskie	13,0
506	Kotuń	mazowieckie	13,0
507	Babice	małopolskie	13,0
508	Orońsko	mazowieckie	12,9
509	Goleszów	śląskie	12,9
510	Izbica	lubelskie	12,9
511	Chelm	lubelskie	12,8
512	Unisław	kujawsko-pomorskie	12,6
513	Krzykosy	wielkopolskie	12,3
514	Czarny Dunajec	małopolskie	12,2
515	Czermin	wielkopolskie	12,0
516	Iwaniska	świętokrzyskie	12,0
517	Grzegorzew	wielkopolskie	12,0
518	Płońsk	mazowieckie	11,8
519	Waśniów	świętokrzyskie	11,7
520	Jodłowa	podkarpackie	11,6
521	Turek	wielkopolskie	11,6
522	Brzeźnica	małopolskie	11,5
523	Rypin	kujawsko-pomorskie	11,4
524	Radomyśl nad Sanem	podkarpackie	11,3
525	Brudzeń Duży	mazowieckie	11,3
526	Łuków	lubelskie	11,3
527	Tworóg	śląskie	11,2
528	Włodowice	śląskie	11,0
529	Nowe Miasto nad Wartą	wielkopolskie	11,0
530	Biały Dunajec	małopolskie	10,9
531	Ciechanów	mazowieckie	10,7
532	Niegowa	śląskie	10,2
533	Łapanów	małopolskie	9,9
534	Łapsze Niżne	małopolskie	9,7
535	Stara Błotnica	mazowieckie	9,7
536	Łyszkowice	łódzkie	9,7
537	Raciechowice	małopolskie	9,7
538	Będzino	zachodniopomorskie	9,6
539	Koło	wielkopolskie	9,5
540	Dzierżoniów	dolnośląskie	9,4
541	Nozdrzec	podkarpackie	9,4
542	Miedzna	śląskie	9,3
543	Aleksandrów	lubelskie	8,9
544	Dwikozy	świętokrzyskie	8,9
545	Doruchów	wielkopolskie	8,8
546	Cyców	lubelskie	8,8
547	Lipno	kujawsko-pomorskie	8,7

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
548	Porąbka	śląskie	8,6
549	Pawonków	śląskie	8,5
550	Nowa Wieś Lęborska	pomorskie	8,4
551	Kleszczów	łódzkie	8,3
552	Trzcínica	wielkopolskie	8,3
553	Kamienna Góra	dolnośląskie	8,3
554	Rewal	zachodniopomorskie	8,3
555	Lubień	małopolskie	8,2
556	Sitno	lubelskie	8,1
557	Żukowice	dolnośląskie	7,9
558	Parysów	mazowieckie	7,7
559	Tomaszów Lubelski	lubelskie	7,7
560	Radzyń Podlaski	lubelskie	7,5
561	Błędów	mazowieckie	7,4
562	Belsk Duży	mazowieckie	7,4
563	Łambinowice	opolskie	7,3
564	Ujazd	łódzkie	7,2
565	Szczytniki	wielkopolskie	7,2
566	Teresin	mazowieckie	7,2
567	Radecznicza	lubelskie	7,1
568	Nowodwór	lubelskie	7,1
569	Kunice	dolnośląskie	7,0
570	Stanin	lubelskie	6,9
571	Władysławów	wielkopolskie	6,8
572	Łagiewniki	dolnośląskie	6,6
573	Chmielno	pomorskie	6,3
574	Chelmża	kujawsko-pomorskie	5,9
575	Wróblew	łódzkie	5,9
576	Rozprza	łódzkie	5,5
577	Wierzbitca	mazowieckie	5,5
578	Trzebieszów	lubelskie	5,4
579	Zarzecze	podkarpackie	5,0
580	Chodel	lubelskie	5,0
581	Markowa	podkarpackie	4,7
582	Parzęczew	łódzkie	4,6
583	Rusiec	łódzkie	4,4
584	Lubomia	śląskie	4,3
585	Łużna	małopolskie	4,2
586	Tymbark	małopolskie	4,1
587	Kawęczyn	wielkopolskie	4,1
588	Bielsk	mazowieckie	4,0
589	Ozorków	łódzkie	3,5
590	Rawa Mazowiecka	łódzkie	3,5
591	Walim	dolnośląskie	3,2
592	Domańów	dolnośląskie	2,9
593	Sadlinki	pomorskie	2,8

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
594	Skulsk	wielkopolskie	2,8
595	Łopuszno	świętokrzyskie	2,5
596	Wiśniewo	mazowieckie	2,3
597	Igołomia-Wawrzeńczyce	małopolskie	2,3
598	Sokolniki	łódzkie	1,9
599	Mała Wieś	mazowieckie	1,5
600	Chełmno	kujawsko-pomorskie	1,3
601	Pałecznica	małopolskie	1,2
602	Malanów	wielkopolskie	1,0
603	Biała	łódzkie	0,9
604	Zgorzelec	dolnośląskie	0,8
605	Nieborów	łódzkie	0,7
606	Ulan-Majorat	lubelskie	0,4
607	Ryjewo	pomorskie	0,4
608	Gronowo Elbląskie	warmińsko-mazurskie	0,3
609	Łęczycza	łódzkie	0,2
610	Radziemice	małopolskie	0,2
611	Gawłuszowice	podkarpackie	0,1

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
612	Krasnystaw	lubelskie	0,1
613	Zawonia	dolnośląskie	0,0
614	Budzów	małopolskie	0,0
615	Olszanica	podkarpackie	-0,1
616	Dynów	podkarpackie	-0,1
617	Krupski Młyn	śląskie	-0,1
618	Czarnocin	świętokrzyskie	-0,3
619	Ostaszewo	pomorskie	-0,6
620	Lisewo	kujawsko-pomorskie	-0,7
621	Rachanie	lubelskie	-1,2
622	Witonia	łódzkie	-1,3
623	Wilków	lubelskie	-2,0
624	Wojciechów	lubelskie	-3,4
625	Krzyżanowice	śląskie	-4,1
626	Pietrowice Wielkie	śląskie	-5,4
627	Rogów	łódzkie	-6,0
628	Godzianów	łódzkie	-15,0

GOSPODARKA KOMUNALNA

POZOSTAŁE GMINY WIEJSKIE O GĘSTOŚCI ZALUDNIENIA MNIEJSZEJ NIŻ 50 OSÓB/KM²

Miejsce	Gmina	Województwo	% korzystających z kanalizacji 2020
1	Rudna	dolnośląskie	99,9
2	Grębocice	dolnośląskie	99,6
3	Dolice	zachodniopomorskie	97,9
4	Sztutowo	pomorskie	96,4
5	Paszowice	dolnośląskie	96,1
6	Stary Dzików	podkarpackie	92,2
7	Sławoborze	zachodniopomorskie	91,8
8	Złotoryja	dolnośląskie	90,8
9	Żagań	lubuskie	89,3
10	Osiecznica	dolnośląskie	89,2
11	Rzeczonica	pomorskie	88,7
12	Dębica Kaszubska	pomorskie	87,4
13	Rąbino	zachodniopomorskie	87,2
14	Łagów	lubuskie	85,2
15	Powidz	wielkopolskie	84,2
16	Kęsowo	kujawsko-pomorskie	84,2
17	Kiszkowo	wielkopolskie	83,9
18	Damnica	pomorskie	81,9
19	Obsza	lubelskie	81,5
20	Trzebielino	pomorskie	80,9
21	Ruja	dolnośląskie	80,8
22	Łukta	warmińsko-mazurskie	80,7
23	Łława	warmińsko-mazurskie	80,2
24	Krasiczyn	podkarpackie	80,1
25	Konarzyn	pomorskie	80,1
26	Giżycko	warmińsko-mazurskie	78,9
27	Dygowo	zachodniopomorskie	78,3
28	Cewice	pomorskie	78,3
29	Lubsza	opolskie	78,2
30	Gniewino	pomorskie	78,2
31	Krotoszyce	dolnośląskie	77,8
32	Siemysł	zachodniopomorskie	77,8
33	Lipusz	pomorskie	77,4
34	Popielów	opolskie	77
35	Pawłowiczki	opolskie	76,4
36	Ustka	pomorskie	76,4
37	Stubno	podkarpackie	76,3
38	Przechlewo	pomorskie	75,9
39	Potok Górny	lubelskie	75,5
40	Adamówka	podkarpackie	75,5
41	Świerzno	zachodniopomorskie	75,4
42	Przykona	wielkopolskie	75,3
43	Górzycza	lubuskie	75,3
44	Borzytuchom	pomorskie	74,3
45	Rudka	podlaskie	74,2
46	Przelewice	zachodniopomorskie	74,2

Miejsce	Gmina	Województwo	% korzystających z kanalizacji 2020
47	Karsin	pomorskie	73,9
48	Białogard	zachodniopomorskie	73,5
49	Gostycyn	kujawsko-pomorskie	73,5
50	Łukowa	lubelskie	73,3
51	Rychtal	wielkopolskie	73,3
52	Chodzież	wielkopolskie	73,3
53	Dziemiany	pomorskie	73,1
54	Janowo	warmińsko-mazurskie	72,6
55	Tarnówka	wielkopolskie	71,7
56	Miasteczko Krajeńskie	wielkopolskie	71,3
57	Osie	kujawsko-pomorskie	71,3
58	Miłoradz	pomorskie	71,2
59	Obrzycko	wielkopolskie	71
60	Wilków	opolskie	70,8
61	Lniano	kujawsko-pomorskie	70,5
62	Skąpe	lubuskie	70,3
63	Męcinka	dolnośląskie	70
64	Lubrza	lubuskie	69,8
65	Studzienice	pomorskie	69,8
66	Lutowiska	podkarpackie	69,6
67	Tereszpol	lubelskie	69
68	Golub-Dobrzyń	kujawsko-pomorskie	69
69	Białowieża	podlaskie	69
70	Mikołajki Pomorskie	pomorskie	68,8
71	Świątajno	warmińsko-mazurskie	68,7
72	Biszczka	lubelskie	68,7
73	Potęgowo	pomorskie	68,6
74	Lubaczów	podkarpackie	68,4
75	Kuryłówka	podkarpackie	68,3
76	Pionki	mazowieckie	68,3
77	Krukłanki	warmińsko-mazurskie	68,3
78	Cekcyn	kujawsko-pomorskie	68,1
79	Ostróda	warmińsko-mazurskie	67,7
80	Szczecinek	zachodniopomorskie	67,7
81	Kaliska	pomorskie	67,5
82	Chojnice	pomorskie	67,5
83	Koczała	pomorskie	67,3
84	Zakrzewo	wielkopolskie	66,4
85	Dominowo	wielkopolskie	66,3
86	Ujsoły	śląskie	66,1
87	Jeziora Wielkie	kujawsko-pomorskie	66,1
88	Horyniec-Zdrój	podkarpackie	66,1
89	Tuchomie	pomorskie	66,1
90	Radowo Małe	zachodniopomorskie	65,8
91	Stara Kiszewa	pomorskie	65,7
92	Wiązownica	podkarpackie	65,1

Miejsce	Gmina	Województwo	% korzystających z kanalizacji 2020
93	Strzegowo	mazowieckie	64,6
94	Dąbrowa	kujawsko-pomorskie	64,5
95	Kończyłowy	pomorskie	64,4
96	Czarna Dąbrówka	pomorskie	64
97	Człuchów	pomorskie	63,4
98	Jedwabno	warmińsko-mazurskie	63,3
99	Grzmiąca	zachodniopomorskie	63,2
100	Kostomłoty	dolnośląskie	62,9
101	Bierzwnik	zachodniopomorskie	62,5
102	Gromadka	dolnośląskie	62,4
103	Słońsk	lubuskie	62,3
104	Pszczew	lubuskie	62
105	Biskupiec	warmińsko-mazurskie	61,9
106	Lipnica	pomorskie	61,7
107	Terespol	lubelskie	61,4
108	Srokowo	warmińsko-mazurskie	61,2
109	Karnice	zachodniopomorskie	60,9
110	Główczyce	pomorskie	60,7
111	Stargard Szczeciński	zachodniopomorskie	60,4
112	Liniewo	pomorskie	60,3
113	Szydłowo	wielkopolskie	60,3
114	Czeremcha	podlaskie	59,9
115	Dąbrówno	warmińsko-mazurskie	59,8
116	Dźwierzuty	warmińsko-mazurskie	59,7
117	Kalinowo	warmińsko-mazurskie	59,7
118	Wądroże Wielkie	dolnośląskie	59,5
119	Krzęcin	zachodniopomorskie	59,3
120	Ełk	warmińsko-mazurskie	59,2
121	Lewin Kłodzki	dolnośląskie	59,1
122	Wierzchowo	zachodniopomorskie	59
123	Krośnice	dolnośląskie	58,7
124	Fałków	świętokrzyskie	58,5
125	Przyrów	śląskie	58,4
126	Parchowo	pomorskie	58,4
127	Sulęcyno	pomorskie	58,4
128	Manowo	zachodniopomorskie	58,4
129	Solina	podkarpackie	58,3
130	Złotów	wielkopolskie	58,3
131	Mieleszyn	wielkopolskie	58,1
132	Kwilcz	wielkopolskie	58,1
133	Kije	świętokrzyskie	58
134	Piszczac	lubelskie	58
135	Lasowice Wielkie	opolskie	57,6
136	Śliwice	kujawsko-pomorskie	57,6
137	Morzyszczyn	pomorskie	57,2
138	Brzeźno	zachodniopomorskie	57
139	Przywidz	pomorskie	56,9
140	Nowinka	podlaskie	56,8

Miejsce	Gmina	Województwo	% korzystających z kanalizacji 2020
141	Osina	zachodniopomorskie	56,7
142	Sękowa	małopolskie	56,5
143	Niegosławice	lubuskie	56,4
144	Drawsko	wielkopolskie	55,6
145	Rybno	warmińsko-mazurskie	55,5
146	Warnice	zachodniopomorskie	55,4
147	Cisna	podkarpackie	55,3
148	Kluczewsko	świętokrzyskie	55,1
149	Włodawa	lubelskie	55
150	Uścimów	lubelskie	54,2
151	Kraszewice	wielkopolskie	54
152	Kondratowice	dolnośląskie	53,9
153	Bobrowice	lubuskie	53,7
154	Piecki	warmińsko-mazurskie	53,2
155	Bakałarzewo	podlaskie	52,8
156	Lubasz	wielkopolskie	52,6
157	Paprotnia	mazowieckie	52,5
158	Świecie nad Osą	kujawsko-pomorskie	52,4
159	Kozielice	zachodniopomorskie	52,2
160	Miłki	warmińsko-mazurskie	52,1
161	Kobyła Góra	wielkopolskie	52,1
162	Brańszczyk	mazowieckie	50,9
163	Bukowiec	kujawsko-pomorskie	50,9
164	Nowy Duninów	mazowieckie	50,8
165	Pozezdrze	warmińsko-mazurskie	50,6
166	Filipów	podlaskie	50,5
167	Narewka	podlaskie	50,5
168	Boleszkowice	zachodniopomorskie	50,4
169	Kotła	dolnośląskie	50,4
170	Rogowo	kujawsko-pomorskie	50,4
171	Poświętne	podlaskie	50,2
172	Mieścisko	wielkopolskie	50
173	Drzycim	kujawsko-pomorskie	49,9
174	Rymań	zachodniopomorskie	49,8
175	Komańcza	podkarpackie	49,8
176	Ryczywół	wielkopolskie	49,7
177	Krypno	podlaskie	49,6
178	Świątajno	warmińsko-mazurskie	49,5
179	Szczaniec	lubuskie	48,9
180	Radków	świętokrzyskie	48,6
181	Krasne	mazowieckie	48,4
182	Orchowo	wielkopolskie	48,4
183	Bytnica	lubuskie	48,2
184	Gardeja	pomorskie	48,1
185	Dubeninki	warmińsko-mazurskie	47,7
186	Braniewo	warmińsko-mazurskie	47,6
187	Tarnawatka	lubelskie	47,5
188	Lubiewo	kujawsko-pomorskie	47,3

GOSPODARKA KOMUNALNA

Miejsce	Gmina	Województwo	% korzystających z kanalizacji 2020
189	Pęcław	dolnośląskie	47,2
190	Lubiszyn	lubuskie	47
191	Postomino	zachodniopomorskie	46,9
192	Bartoszyce	warmińsko-mazurskie	46,8
193	Gródek	podlaskie	46,8
194	Brody	lubuskie	46,5
195	Wisznice	lubelskie	46,5
196	Świdwin	zachodniopomorskie	46,5
197	Szczytno	warmińsko-mazurskie	46,4
198	Walcz	zachodniopomorskie	46,1
199	Baranowo	mazowieckie	45,8
200	Galewice	łódzkie	45,7
201	Barciany	warmińsko-mazurskie	45,7
202	Płużnica	kujawsko-pomorskie	45,7
203	Platerów	mazowieckie	45,5
204	Radomin	kujawsko-pomorskie	45,3
205	Przytoczna	lubuskie	45,3
206	Wąsosz	podlaskie	45,2
207	Grudusk	mazowieckie	45
208	Miedzichowo	wielkopolskie	45
209	Łanięta	łódzkie	44,9
210	Ostrowite	wielkopolskie	44,8
211	Kraśniczyn	lubelskie	44,8
212	Suchożebry	mazowieckie	44,6
213	Wilczęta	warmińsko-mazurskie	44,4
214	Rząśnik	mazowieckie	43,8
215	Sławatycze	lubelskie	43,7
216	Udanin	dolnośląskie	43,7
217	Banie	zachodniopomorskie	43,7
218	Nowa Sól	lubuskie	43,5
219	Sławno	zachodniopomorskie	43,4
220	Mietków	dolnośląskie	43,2
221	Stara Dąbrowa	zachodniopomorskie	43,2
222	Stara Kamienica	dolnośląskie	42,9
223	Domaszowice	opolskie	42,8
224	Sarnaki	mazowieckie	42,8
225	Bielice	zachodniopomorskie	42,8
226	Magnuszew	mazowieckie	42,7
227	Siedlisko	lubuskie	42,7
228	Książki	kujawsko-pomorskie	42,6
229	Zbiczno	kujawsko-pomorskie	42,4
230	Połajewo	wielkopolskie	42,2
231	Gąsawa	kujawsko-pomorskie	42,2
232	Choczewo	pomorskie	42,2
233	Przasnysz	mazowieckie	42
234	Wola Uhruska	lubelskie	41,7
235	Janów Podlaski	lubelskie	41,5
236	Fredropol	podkarpackie	41,2

Miejsce	Gmina	Województwo	% korzystających z kanalizacji 2020
237	Janów	śląskie	41,2
238	Raczki	podlaskie	41,1
239	Bobrowo	kujawsko-pomorskie	41
240	Stara Kornica	mazowieckie	41
241	Malechowo	zachodniopomorskie	40,8
242	Bojadła	lubuskie	40,7
243	Kowale Oleckie	warmińsko-mazurskie	40,7
244	Uście Gorlickie	małopolskie	40,5
245	Krempna	podkarpackie	40,3
246	Mrażowo	warmińsko-mazurskie	40,3
247	Lubomino	warmińsko-mazurskie	40,2
248	Sośno	kujawsko-pomorskie	40,1
249	Konstantynów	lubelskie	40,1
250	Zagrodno	dolnośląskie	40,1
251	Cieszków	dolnośląskie	40
252	Marianowo	zachodniopomorskie	39,7
253	Bojanów	podkarpackie	39,6
254	Lipka	wielkopolskie	39,6
255	Brochów	mazowieckie	39,4
256	Działdowo	warmińsko-mazurskie	39,3
257	Kodeń	lubelskie	39,3
258	Zakrzewo	kujawsko-pomorskie	39,1
259	Lubawa	warmińsko-mazurskie	38,8
260	Stary Lubotyń	mazowieckie	38,8
261	Skórcz	pomorskie	38,6
262	Suwałki	podlaskie	38,6
263	Gozdowo	mazowieckie	38,6
264	Szczutowo	mazowieckie	38,5
265	Wierzbica	lubelskie	38,4
266	Wydminy	warmińsko-mazurskie	38,4
267	Osiek	pomorskie	38,1
268	Murów	opolskie	37,9
269	Dębowa Łąka	kujawsko-pomorskie	37,8
270	Kolno	warmińsko-mazurskie	37,7
271	Kamień	lubelskie	37,6
272	Baranów	lubelskie	37,6
273	Wicko	pomorskie	37,5
274	Miedzna	mazowieckie	37,2
275	Góra Świętej Małgorzaty	łódzkie	37
276	Wodynie	mazowieckie	37
277	Kamieniec	wielkopolskie	36,9
278	Bałtów	świętokrzyskie	36,7
279	Lubichowo	pomorskie	36,7
280	Boguty-Pianki	mazowieckie	36,6
281	Grabów nad Pilicą	mazowieckie	36,4
282	Dąbrowa Zielona	śląskie	36,4
283	Warlubie	kujawsko-pomorskie	36,2
284	Lelkowo	warmińsko-mazurskie	36,2

Miejsce	Gmina	Województwo	% korzystających z kanalizacji 2020
285	Chojnów	dolnośląskie	36,1
286	Kętrzyn	warmińsko-mazurskie	36,1
287	Bircza	podkarpackie	36
288	Zatory	mazowieckie	36
289	Gizałki	wielkopolskie	35,9
290	Secemin	świętokrzyskie	35,7
291	Brojce	zachodniopomorskie	35,7
292	Winnica	mazowieckie	35,6
293	Grunwald	warmińsko-mazurskie	35,4
294	Stare Juchy	warmińsko-mazurskie	35,4
295	Hajnówka	podlaskie	35,2
296	Jeziorzany	lubelskie	35,1
297	Kuźnica	podlaskie	35,1
298	Górowo Iławeckie	warmińsko-mazurskie	35,1
299	Hańsk	lubelskie	35,1
300	Odrzywół	mazowieckie	35
301	Płońnica	warmińsko-mazurskie	34,9
302	Urszulin	lubelskie	34,9
303	Siemień	lubelskie	34,8
304	Obryte	mazowieckie	34,8
305	Czarnków	wielkopolskie	34,7
306	Łyse	mazowieckie	34,6
307	Rogowo	kujawsko-pomorskie	34,5
308	Wąsewo	mazowieckie	34,5
309	Wola Mysłowska	lubelskie	34,3
310	Sadki	kujawsko-pomorskie	34,3
311	Małdyty	warmińsko-mazurskie	33,9
312	Wągrowiec	wielkopolskie	33,8
313	Świątki	warmińsko-mazurskie	33,7
314	Brzozie	kujawsko-pomorskie	33,6
315	Czerniewice	łódzkie	33,5
316	Policzna	mazowieckie	33,4
317	Bolimów	łódzkie	33,3
318	Zalesie	lubelskie	33,2
319	Kadzidło	mazowieckie	33,2
320	Widuchowa	zachodniopomorskie	33,2
321	Ludwin	lubelskie	33,1
322	Latowicz	mazowieckie	33
323	Stoczek Łukowski	lubelskie	32,8
324	Bledzew	lubuskie	32,8
325	Jednoróżec	mazowieckie	32,7
326	Nowogródek Pomorski	zachodniopomorskie	32,7
327	Raków	świętokrzyskie	32,7
328	Susiec	lubelskie	32,6
329	Żyrzyn	lubelskie	32,5
330	Smóldzino	pomorskie	32,4
331	Dziadowa Kłoda	dolnośląskie	32,4
332	Prostki	warmińsko-mazurskie	32,4

Miejsce	Gmina	Województwo	% korzystających z kanalizacji 2020
333	Stromiec	mazowieckie	32,3
334	Kuczbork-Osada	mazowieckie	32,3
335	Kowal	kujawsko-pomorskie	32
336	Słupia (Jędrzejowska)	świętokrzyskie	31,8
337	Puńsk	podlaskie	31,8
338	Ulhówek	lubelskie	31,7
339	Baligród	podkarpackie	31,6
340	Długosiodło	mazowieckie	31,6
341	Darłowo	zachodniopomorskie	31,6
342	Przybiernów	zachodniopomorskie	31,6
343	Księżpol	lubelskie	31,3
344	Pokój	opolskie	31,3
345	Platerówka	dolnośląskie	31,2
346	Bytoń	kujawsko-pomorskie	31,2
347	Liw	mazowieckie	31,1
348	Świerczów	opolskie	31,1
349	Stoczek	mazowieckie	31
350	Płoskinia	warmińsko-mazurskie	31
351	Tuplice	lubuskie	30,9
352	Sawin	lubelskie	30,9
353	Osjaków	łódzkie	30,8
354	Nowe Ostrowy	łódzkie	30,8
355	Żmudź	lubelskie	30,7
356	Ostrówek	lubelskie	30,5
357	Werbkwice	lubelskie	30,5
358	Kozłowo	warmińsko-mazurskie	30,5
359	Rogóźno	kujawsko-pomorskie	30,5
360	Mniszków	łódzkie	30,4
361	Sorkwity	warmińsko-mazurskie	30,3
362	Krzyszczewo	lubuskie	30,2
363	Jaświły	podlaskie	30,2
364	Wieczfnia Kościelna	mazowieckie	30
365	Rościszewo	mazowieckie	29,8
366	Rutki	podlaskie	29,7
367	Brzeziny	wielkopolskie	29,7
368	Żarnów	łódzkie	29,6
369	Janowiec	lubelskie	29,5
370	Gowarczów	świętokrzyskie	29,3
371	Borkowice	mazowieckie	29,3
372	Włocławek	kujawsko-pomorskie	29,3
373	Radziłów	podlaskie	29,3
374	Stężyca	lubelskie	29,2
375	Stary Dziergoń	pomorskie	29,2
376	Czemierniki	lubelskie	29
377	Chlewiska	mazowieckie	28,6
378	Kolsko	lubuskie	28,6
379	Żółkiewka	lubelskie	28,6
380	Przerośl	podlaskie	28,6

GOSPODARKA KOMUNALNA

Miejsce	Gmina	Województwo	% korzystających z kanalizacji 2020
381	Jabłoń	lubelskie	28,6
382	Szreńsk	mazowieckie	28,5
383	Trzcianne	podlaskie	28,5
384	Skrwilno	kujawsko-pomorskie	28,4
385	Horodlo	lubelskie	28,3
386	Rutka-Tartak	podlaskie	28,3
387	Sosnowica	lubelskie	28,3
388	Sońsk	mazowieckie	28,2
389	Elbląg	warmińsko-mazurskie	28,1
390	Rozogi	warmińsko-mazurskie	28
391	Opinogóra Górna	mazowieckie	27,9
392	Biała Podlaska	lubelskie	27,8
393	Mokobody	mazowieckie	27,5
394	Piątnica	podlaskie	27,3
395	Chrzypsko Wielkie	wielkopolskie	27,3
396	Kiernozia	łódzkie	27,1
397	Rzeczniów	mazowieckie	27,1
398	Baboszewo	mazowieckie	26,9
399	Dąbrowa Biskupia	kujawsko-pomorskie	26,8
400	Rejowiec Fabryczny	lubelskie	26,6
401	Dobre	mazowieckie	26,6
402	Sokoły	podlaskie	26,3
403	Wiżajny	podlaskie	26,3
404	Wizna	podlaskie	26,2
405	Dłutów	łódzkie	26,2
406	Rychliki	warmińsko-mazurskie	26,1
407	Stoszowice	dolnośląskie	25,9
408	Huszlew	mazowieckie	25,6
409	Hanna	lubelskie	25,5
410	Kodrąb	łódzkie	25,4
411	Czernice Borowe	mazowieckie	25,3
412	Mielnik	podlaskie	25,2
413	Gorzków	lubelskie	25,2
414	Firlej	lubelskie	25,2
415	Narew	podlaskie	24,6
416	Mochowo	mazowieckie	24,6
417	Komarówka Podlaska	lubelskie	24,6
418	Cieplowody	dolnośląskie	24,5
419	Konopnica	łódzkie	24,3
420	Sienno	mazowieckie	24,3
421	Żelechlinek	łódzkie	24,1
422	Godkowo	warmińsko-mazurskie	24
423	Dubicze Cerkiewne	podlaskie	23,8
424	Banie Mazurskie	warmińsko-mazurskie	23,8
425	Jabłonna Lacka	mazowieckie	23,7
426	Malbork	pomorskie	23,6
427	Ciechocin	kujawsko-pomorskie	23,6
428	Lelów	śląskie	23,5

Miejsce	Gmina	Województwo	% korzystających z kanalizacji 2020
429	Szypliszki	podlaskie	23,5
430	Świdziebnia	kujawsko-pomorskie	23,5
431	Grabica	łódzkie	23,4
432	Zbuczyn	mazowieckie	23,4
433	Baruchowo	kujawsko-pomorskie	23,4
434	Wielgomłynny	łódzkie	23,3
435	Nowy Dwór	podlaskie	23,3
436	Jasieniec	mazowieckie	23,1
437	Orla	podlaskie	23
438	Czarna	podkarpackie	22,9
439	Wołyń	lubelskie	22,8
440	Pacyna	mazowieckie	22,5
441	Tartów	świętokrzyskie	22,5
442	Dziedkowice	podlaskie	22,4
443	Michałów	świętokrzyskie	22,3
444	Budry	warmińsko-mazurskie	22,2
445	Jeleniewo	podlaskie	22,2
446	Płoniawy-Bramura	mazowieckie	22,1
447	Szudziałowo	podlaskie	22
448	Jasionówka	podlaskie	21,9
449	Tłuchowo	kujawsko-pomorskie	21,9
450	Telatyn	lubelskie	21,8
451	Boćki	podlaskie	21,8
452	Brąszewice	łódzkie	21,7
453	Wojciechowice	świętokrzyskie	21,7
454	Dołhobyczów	lubelskie	21,7
455	Łomazy	lubelskie	21,5
456	Abramów	lubelskie	21,4
457	Stary Targ	pomorskie	21,3
458	Głowaczów	mazowieckie	21,3
459	Michów	lubelskie	21,2
460	Sztabin	podlaskie	21,2
461	Sterdyń	mazowieckie	21,2
462	Stare Bogaczowice	dolnośląskie	21,1
463	Stary Brus	lubelskie	21
464	Zduny	łódzkie	20,8
465	Radzanów	mazowieckie	20,7
466	Dąbie	lubuskie	20,6
467	Augustów	podlaskie	20,5
468	Poświętne	łódzkie	20,5
469	Maszewo	lubuskie	20,4
470	Trzuszczany	lubelskie	20,4
471	Wartkowice	łódzkie	20,1
472	Ostrów Mazowiecka	mazowieckie	20,1
473	Regimin	mazowieckie	20
474	Leonicin	mazowieckie	20
475	Siennica Różana	lubelskie	20
476	Ruda-Huta	lubelskie	19,9

Miejsce	Gmina	Województwo	% korzystających z kanalizacji 2020
477	Książ Wielki	małopolskie	19,9
478	Trzebiechów	lubuskie	19,8
479	Grabów	łódzkie	19,6
480	Wąpielsk	kujawsko-pomorskie	19,6
481	Milejewo	warmińsko-mazurskie	19,5
482	Dubienka	lubelskie	19,5
483	Słubice	mazowieckie	19,3
484	Widawa	łódzkie	19,3
485	Rojewo	kujawsko-pomorskie	19,2
486	Śniadowo	podlaskie	19,2
487	Przewóz	lubuskie	19,2
488	Kłoczew	lubelskie	19
489	Dorohusk	lubelskie	19
490	Ryńsk	kujawsko-pomorskie	19
491	Pielgrzymka	dolnośląskie	18,9
492	Maciejowice	mazowieckie	18,8
493	Janów	podlaskie	18,6
494	Wieliczki	warmińsko-mazurskie	18,5
495	Tuczepy	świętokrzyskie	18,4
496	Raciąż	mazowieckie	18,3
497	Grabowo	podlaskie	18,3
498	Cielądz	łódzkie	18,1
499	Dębowa Kłoda	lubelskie	18
500	Uchanie	lubelskie	17,8
501	Szczawin Kościelny	mazowieckie	17,7
502	Troszyn	mazowieckie	17,6
503	Inowódz	łódzkie	17,5
504	Sadowne	mazowieckie	17,4
505	Czyże	podlaskie	17,4
506	Nowe Miasto	mazowieckie	17,3
507	Skierbieszów	lubelskie	17,2
508	Goszczanów	łódzkie	17
509	Zawidz	mazowieckie	17
510	Wiśniew	mazowieckie	16,9
511	Bobrowniki	kujawsko-pomorskie	16,8
512	Kamiennik	opolskie	16,8
513	Ręczno	łódzkie	16,8
514	Milanów	lubelskie	16,6
515	Gostynin	mazowieckie	16,6
516	Lutocin	mazowieckie	16,1
517	Nurzec-Stacja	podlaskie	16,1
518	Leśna Podlaska	lubelskie	16,1
519	Zambrów	podlaskie	16
520	Andrzejewo	mazowieckie	15,9
521	Bielsk Podlaski	podlaskie	15,9
522	Świnice Warckie	łódzkie	15,9
523	Młodzieszyn	mazowieckie	15,8
524	Koneck	kujawsko-pomorskie	15,8

Miejsce	Gmina	Województwo	% korzystających z kanalizacji 2020
525	Korycin	podlaskie	15,8
526	Nowy Kawęczyn	łódzkie	15,7
527	Gnojno	świętokrzyskie	15,7
528	Wyryki	lubelskie	15,6
529	Ruda Maleniecka	świętokrzyskie	15,5
530	Somianka	mazowieckie	15,5
531	Janowiec Kościelny	warmińsko-mazurskie	15,4
532	Wojstawice	lubelskie	15,3
533	Kazanów	mazowieckie	15,2
534	Międzyrzec Podlaski	lubelskie	15,2
535	Wilga	mazowieckie	15
536	Grodzisk	podlaskie	15
537	Itów	mazowieckie	14,9
538	Mircze	lubelskie	14,9
539	Turobin	lubelskie	14,7
540	Jarczów	lubelskie	14,6
541	Żary	lubuskie	14,5
542	Świercze	mazowieckie	14,3
543	Strzelce	łódzkie	14,3
544	Boniewo	kujawsko-pomorskie	14,2
545	Rzeczycza	łódzkie	14,2
546	Goworowo	mazowieckie	14,2
547	Turośl	podlaskie	14,1
548	Grodzicz	wielkopolskie	14,1
549	Sidra	podlaskie	14
550	Mycielin	wielkopolskie	13,7
551	Radziejów	kujawsko-pomorskie	13,6
552	Tuczna	lubelskie	13,4
553	Gniewoszów	mazowieckie	13,4
554	Burzenin	łódzkie	13,4
555	Zaręby Kościelne	mazowieckie	13,3
556	Chodów	wielkopolskie	13,3
557	Bulkowo	mazowieckie	13
558	Dmosin	łódzkie	12,8
559	Nagłowice	świętokrzyskie	12,8
560	Żytno	łódzkie	12,7
561	Repki	mazowieckie	12,7
562	Korytnica	mazowieckie	12,6
563	Wińsko	dolnośląskie	12,6
564	Krzczonów	lubelskie	12,6
565	Niechlów	dolnośląskie	12,5
566	Tyrawa Wołoska	podkarpackie	12,4
567	Radłów	opolskie	11,9
568	Sośnie	wielkopolskie	11,8
569	Białopole	lubelskie	11,8
570	Kluki	łódzkie	11,5
571	Wymiarki	lubuskie	11,4
572	Rokitno	lubelskie	11,4

GOSPODARKA KOMUNALNA

Miejsce	Gmina	Województwo	% korzystających z kanalizacji 2020
573	Bargłów Kościelny	podlaskie	11,4
574	Przeworno	dolnośląskie	11,3
575	Krzyżanów	łódzkie	11,3
576	Brzeźnica	lubuskie	10,8
577	Daszyna	łódzkie	10,6
578	Ostrówek	łódzkie	10,5
579	Ciepielów	mazowieckie	10,5
580	Kobiele Wielkie	łódzkie	10,4
581	Naruszewo	mazowieckie	10,3
582	Harasiuki	podkarpackie	10,2
583	Lidzbark Warmiński	warmińsko-mazurskie	10
584	Czerwin	mazowieckie	10
585	Radzanów	mazowieckie	9,8
586	Gubin	lubuskie	9,8
587	Sułów	lubelskie	9,3
588	Sadkowice	łódzkie	9,1
589	Chąšno	łódzkie	8,7
590	Szelków	mazowieckie	8,7
591	Siemkowice	łódzkie	8,6
592	Drużbice	łódzkie	8,6
593	Sierpc	mazowieckie	8,6
594	Klwów	mazowieckie	8,4
595	Żarnowiec	śląskie	8,3
596	Zadzim	łódzkie	8,3
597	Krynice	lubelskie	8,1
598	Mały Płock	podlaskie	8,1
599	Kiwity	warmińsko-mazurskie	7,8
600	Pęczniew	łódzkie	7,7
601	Siemiatycze	podlaskie	7,4
602	Gościeradów	lubelskie	7,3
603	Sokołów Podlaski	mazowieckie	7,1
604	Wyszki	podlaskie	7
605	Hrubieszów	lubelskie	6,8
606	Wierzbinek	wielkopolskie	6,4

Miejsce	Gmina	Województwo	% korzystających z kanalizacji 2020
607	Podedwórze	lubelskie	6,4
608	Bukowsko	podkarpackie	6,3
609	Dalików	łódzkie	6,1
610	Klukowo	podlaskie	5,8
611	Leśniowice	lubelskie	5,2
612	Rybno	mazowieckie	4,9
613	Bielawy	łódzkie	4,2
614	Markusy	warmińsko-mazurskie	3,9
615	Rudnik	lubelskie	3,1
616	Lipinki Łużyckie	lubuskie	3
617	Miączyn	lubelskie	2,8
618	Ułęż	lubelskie	2,4
619	Brańsk	podlaskie	2,2
620	Wysokie Mazowieckie	podlaskie	2,2
621	Grajewo	podlaskie	1,9
622	Lubań	dolnośląskie	1,3
623	Klonowa	łódzkie	1,3
624	Masłowice	łódzkie	1
625	Potok Wielki	lubelskie	0,9
626	Wysokie	lubelskie	0,5
627	Adamów	lubelskie	0,5
628	Aleksandrów	łódzkie	0,5
629	Karniewo	mazowieckie	0,5
630	Trojanów	mazowieckie	0,1
631	Kocierzew Południowy	łódzkie	0
632	Nowa Brzeźnica	łódzkie	0
633	Oporów	łódzkie	0
634	Dąbrowice	łódzkie	0
635	Kolno	podlaskie	0
636	Irządze	śląskie	0
637	Bedlno	łódzkie	0
638	Głowno	łódzkie	0
639	Dzierżążnia	mazowieckie	0
640	Korczew	mazowieckie	0

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
1	Lipusz	pomorskie	77,4
2	Powidz	wielkopolskie	77,0
3	Ruja	dolnośląskie	75,7
4	Lubsza	opolskie	74,3
5	Żagań	lubuskie	72,9
6	Łława	warmińsko-mazurskie	72,7
7	Obsza	lubelskie	72,5
8	Popielów	opolskie	70,9
9	Wilków	opolskie	70,8
10	Karsin	pomorskie	70,7

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
11	Miasteczko Krajeńskie	wielkopolskie	65,6
12	Lubaczów	podkarpackie	64,0
13	Kęsowo	kujawsko-pomorskie	63,4
14	Kuryłówka	podkarpackie	63,2
15	Bierzwnik	zachodniopomorskie	59,5
16	Paszowice	dolnośląskie	59,4
17	Lipnica	pomorskie	59,2
18	Potok Górny	lubelskie	58,3
19	Lasowice Wielkie	opolskie	57,6
20	Kije	świętokrzyskie	57,5

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
21	Białogard	zachodniopomorskie	56,9
22	Pionki	mazowieckie	56,4
23	Rąbino	zachodniopomorskie	56,2
24	Kiszkowo	wielkopolskie	55,0
25	Stargard Szczeciński	zachodniopomorskie	54,7
26	Janowo	warmińsko-mazurskie	54,2
27	Tereszpol	lubelskie	54,0
28	Kondratowice	dolnośląskie	53,9
29	Łagów	lubuskie	52,8
30	Paprotnia	mazowieckie	52,5
31	Adamówka	podkarpackie	52,3
32	Nowinka	podlaskie	52,2
33	Fałków	świętokrzyskie	52,0
34	Człuchów	pomorskie	50,7
35	Piszczac	lubelskie	50,2
36	Ujsoły	śląskie	50,1
37	Mieleszyn	wielkopolskie	49,7
38	Golub-Dobrzyń	kujawsko-pomorskie	49,6
39	Stara Kiszewa	pomorskie	49,3
40	Łukowa	lubelskie	49,3
41	Radków	świętokrzyskie	48,6
42	Osiecznica	dolnośląskie	48,2
43	Krośnice	dolnośląskie	48,2
44	Męcinka	dolnośląskie	48,0
45	Kaliska	pomorskie	47,8
46	Lniano	kujawsko-pomorskie	47,7
47	Dolice	zachodniopomorskie	47,5
48	Skąpe	lubuskie	47,4
49	Srokowo	warmińsko-mazurskie	46,8
50	Krotoszyce	dolnośląskie	46,7
51	Cekcyn	kujawsko-pomorskie	46,6
52	Niegosławice	lubuskie	46,0
53	Pawłowiczki	opolskie	45,9
54	Tarnawatka	lubelskie	45,9
55	Galewice	łódzkie	45,7
56	Trzebielino	pomorskie	45,4
57	Suchożebry	mazowieckie	44,6
58	Krasiczyn	podkarpackie	43,8
59	Uścimów	lubelskie	43,4
60	Nowa Sól	lubuskie	43,4
61	Dziemiany	pomorskie	43,4
62	Elk	warmińsko-mazurskie	43,1
63	Stara Kamienica	dolnośląskie	42,9
64	Nowy Duninów	mazowieckie	42,8
65	Domaszowice	opolskie	42,8
66	Strzegowo	mazowieckie	42,7
67	Dąbrowa	kujawsko-pomorskie	42,5

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
68	Bytnica	lubuskie	42,1
69	Przasnysz	mazowieckie	42,0
70	Wilczęta	warmińsko-mazurskie	41,7
71	Rychtal	wielkopolskie	41,1
72	Brańszczyk	mazowieckie	41,1
73	Solina	podkarpackie	41,0
74	Czarna Dąbrówka	pomorskie	41,0
75	Rzeczenica	pomorskie	41,0
76	Ostrowite	wielkopolskie	40,8
77	Bojadła	lubuskie	40,7
78	Cieszków	dolnośląskie	40,0
79	Gniewino	pomorskie	39,9
80	Dominowo	wielkopolskie	39,8
81	Bojanów	podkarpackie	39,6
82	Stubno	podkarpackie	39,6
83	Siemyśl	zachodniopomorskie	39,3
84	Gromadka	dolnośląskie	38,6
85	Osiek	pomorskie	38,1
86	Lubrza	lubuskie	38,1
87	Krempna	podkarpackie	37,8
88	Chodzież	wielkopolskie	37,4
89	Szczaniec	lubuskie	37,3
90	Miedzna	mazowieckie	37,2
91	Liniewo	pomorskie	37,0
92	Góra Świętej Małgorzaty	łódzkie	37,0
93	Bałtów	świętokrzyskie	36,7
94	Boguty-Pianki	mazowieckie	36,6
95	Konarzyny	pomorskie	36,6
96	Grabów nad Pilicą	mazowieckie	36,4
97	Sławatycze	lubelskie	36,2
98	Zakrzewo	wielkopolskie	36,1
99	Przyrów	śląskie	36,0
100	Lubawa	warmińsko-mazurskie	36,0
101	Krasne	mazowieckie	35,9
102	Obrzycko	wielkopolskie	35,9
103	Sławoborze	zachodniopomorskie	35,9
104	Wąsosz	podlaskie	35,8
105	Łanięta	łódzkie	35,7
106	Filipów	podlaskie	35,7
107	Secemin	świętokrzyskie	35,7
108	Sztutowo	pomorskie	35,6
109	Jeziora Wielkie	kujawsko-pomorskie	35,4
110	Osie	kujawsko-pomorskie	35,2
111	Dąbrowa Zielona	śląskie	35,1
112	Parchowo	pomorskie	35,1
113	Dąbrówno	warmińsko-mazurskie	35,1
114	Szczytno	warmińsko-mazurskie	35,1

GOSPODARKA KOMUNALNA

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
115	Fredropol	podkarpackie	35,0
116	Poświętne	podlaskie	35,0
117	Dźwierzuty	warmińsko-mazurskie	35,0
118	Ryczywół	wielkopolskie	34,9
119	Płońnica	warmińsko-mazurskie	34,9
120	Rudka	podlaskie	34,7
121	Kluczewsko	świętokrzyskie	34,6
122	Skórcz	pomorskie	34,5
123	Radowo Małe	zachodniopomorskie	34,5
124	Sulęczyno	pomorskie	34,4
125	Świątajno	warmińsko-mazurskie	34,3
126	Przykona	wielkopolskie	34,3
127	Dębowa Łąka	kujawsko-pomorskie	34,3
128	Wola Mysłowska	lubelskie	34,3
129	Marianowo	zachodniopomorskie	34,2
130	Brody	lubuskie	34,1
131	Krypno	podlaskie	33,9
132	Rymań	zachodniopomorskie	33,9
133	Zakrzewo	kujawsko-pomorskie	33,5
134	Giżycko	warmińsko-mazurskie	33,2
135	Kruklanki	warmińsko-mazurskie	33,1
136	Latowicz	mazowieckie	33,0
137	Mikołajki Pomorskie	pomorskie	32,9
138	Zalesie	lubelskie	32,8
139	Stoczek Łukowski	lubelskie	32,8
140	Jednorozec	mazowieckie	32,7
141	Górzycza	lubuskie	32,7
142	Ostróda	warmińsko-mazurskie	32,4
143	Stromiec	mazowieckie	32,3
144	Kalinowo	warmińsko-mazurskie	32,2
145	Lubiszyn	lubuskie	32,1
146	Stary Lubotyń	mazowieckie	32,0
147	Szczecinek	zachodniopomorskie	31,9
148	Bakałarzewo	podlaskie	31,7
149	Baranowo	mazowieckie	31,6
150	Kamień	lubelskie	31,2
151	Platerówka	dolnośląskie	31,2
152	Borzytuchom	pomorskie	31,2
153	Liw	mazowieckie	31,1
154	Świerczów	opolskie	31,1
155	Suwałki	podlaskie	31,1
156	Dygowo	zachodniopomorskie	31,1
157	Dębica Kaszubska	pomorskie	31,0
158	Stoczek	mazowieckie	31,0
159	Radomin	kujawsko-pomorskie	31,0
160	Księżpól	lubelskie	30,9
161	Bobrowo	kujawsko-pomorskie	30,9

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
162	Wodynie	mazowieckie	30,7
163	Ostrówek	lubelskie	30,5
164	Mniszków	łódzkie	30,4
165	Magnuszew	mazowieckie	30,0
166	Damnica	pomorskie	29,8
167	Rościszewo	mazowieckie	29,8
168	Manowo	zachodniopomorskie	29,8
169	Siemień	lubelskie	29,8
170	Siedlisko	lubuskie	29,6
171	Biszczka	lubelskie	29,6
172	Żarnów	łódzkie	29,3
173	Gowarczów	świętokrzyskie	29,3
174	Połajewo	wielkopolskie	29,2
175	Stężyca	lubelskie	29,1
176	Pokój	opolskie	28,7
177	Chlewiska	mazowieckie	28,6
178	Stara Kornica	mazowieckie	28,4
179	Pęcław	dolnośląskie	28,3
180	Baligród	podkarpackie	28,2
181	Kostomłoty	dolnośląskie	28,2
182	Rogowo	kujawsko-pomorskie	28,1
183	Kraśniczyn	lubelskie	28,1
184	Przywidz	pomorskie	27,8
185	Mokobody	mazowieckie	27,5
186	Odrzywół	mazowieckie	27,2
187	Kiernoza	łódzkie	27,1
188	Wiązownica	podkarpackie	27,1
189	Sławno	zachodniopomorskie	26,7
190	Kraszewice	wielkopolskie	26,5
191	Wiecznia Kościelna	mazowieckie	26,5
192	Platerów	mazowieckie	26,4
193	Łyse	mazowieckie	26,3
194	Pszczew	lubuskie	26,1
195	Borkowice	mazowieckie	25,8
196	Łukta	warmińsko-mazurskie	25,7
197	Huslew	mazowieckie	25,6
198	Bartoszyce	warmińsko-mazurskie	25,6
199	Ustka	pomorskie	25,5
200	Sękowa	małopolskie	25,5
201	Susiec	lubelskie	25,5
202	Tarnówka	wielkopolskie	25,4
203	Działdowo	warmińsko-mazurskie	25,4
204	Czernice Borowe	mazowieckie	25,3
205	Rejowiec Fabryczny	lubelskie	25,2
206	Długosiodło	mazowieckie	25,2
207	Mielnik	podlaskie	25,2
208	Piątnica	podlaskie	25,2

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
209	Gostycyn	kujawsko-pomorskie	25,1
210	Pozezdrze	warmińsko-mazurskie	24,9
211	Brochów	mazowieckie	24,9
212	Urszulin	lubelskie	24,6
213	Szydłowo	wielkopolskie	24,6
214	Czeremcha	podlaskie	24,5
215	Kolsko	lubuskie	24,5
216	Ludwin	lubelskie	24,4
217	Cieplowody	dolnośląskie	24,3
218	Biskupiec	warmińsko-mazurskie	24,3
219	Brzozie	kujawsko-pomorskie	24,1
220	Policzna	mazowieckie	24,1
221	Bytoń	kujawsko-pomorskie	24,0
222	Grębocice	dolnośląskie	23,8
223	Kadzidło	mazowieckie	23,7
224	Postomino	zachodniopomorskie	23,5
225	Brzeżno	zachodniopomorskie	23,5
226	Wąsewo	mazowieckie	23,3
227	Wielgomłyn	łódzkie	23,3
228	Studzienice	pomorskie	23,3
229	Sońsk	mazowieckie	23,3
230	Stary Dzików	podkarpackie	23,3
231	Baboszewo	mazowieckie	23,2
232	Grabica	łódzkie	23,0
233	Osina	zachodniopomorskie	22,9
234	Jedwabno	warmińsko-mazurskie	22,9
235	Boleszkowice	zachodniopomorskie	22,8
236	Lubasz	wielkopolskie	22,7
237	Orchowo	wielkopolskie	22,6
238	Udanin	dolnośląskie	22,5
239	Kuczbork-Osada	mazowieckie	22,5
240	Słupia (Jędrzejowska)	świętokrzyskie	22,4
241	Dziadkowice	podlaskie	22,4
242	Dubicze Cerkiewne	podlaskie	22,3
243	Michałów	świętokrzyskie	22,3
244	Cewice	pomorskie	22,3
245	Lewin Kłodzki	dolnośląskie	22,2
246	Drawsko	wielkopolskie	22,2
247	Wągrowiec	wielkopolskie	22,2
248	Rychliki	warmińsko-mazurskie	22,1
249	Kodrąb	łódzkie	22,1
250	Sadki	kujawsko-pomorskie	22,1
251	Złotoryja	dolnośląskie	21,9
252	Czarnków	wielkopolskie	21,8
253	Świerzno	zachodniopomorskie	21,8
254	Brąszewice	łódzkie	21,7
255	Zbuczyn	mazowieckie	21,6

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
256	Główczyce	pomorskie	21,3
257	Stare Bogaczowice	dolnośląskie	21,1
258	Lubichowo	pomorskie	21,1
259	Miłki	warmińsko-mazurskie	21,1
260	Rybno	warmińsko-mazurskie	20,9
261	Osjaków	łódzkie	20,8
262	Radzanów	mazowieckie	20,7
263	Zduny	łódzkie	20,7
264	Miągowo	warmińsko-mazurskie	20,6
265	Sośno	kujawsko-pomorskie	20,5
266	Gizałki	wielkopolskie	20,4
267	Maszewo	lubuskie	20,4
268	Chrzypsko Wielkie	wielkopolskie	20,4
269	Żelechlinek	łódzkie	20,3
270	Miłoradz	pomorskie	20,1
271	Lubiewo	kujawsko-pomorskie	20,1
272	Czerniewice	łódzkie	20,0
273	Regimin	mazowieckie	20,0
274	Konstantynów	lubelskie	19,9
275	Darłowo	zachodniopomorskie	19,9
276	Bircza	podkarpackie	19,9
277	Biała Podlaska	lubelskie	19,8
278	Horyniec-Zdrój	podkarpackie	19,7
279	Wądroże Wielkie	dolnośląskie	19,6
280	Milejewo	warmińsko-mazurskie	19,5
281	Opinogóra Górna	mazowieckie	19,4
282	Winnica	mazowieckie	19,3
283	Krzyszycy	lubuskie	19,3
284	Szreńsk	mazowieckie	19,1
285	Jeziorzany	lubelskie	18,9
286	Złotów	wielkopolskie	18,9
287	Nowogródek Pomorski	zachodniopomorskie	18,8
288	Maciejowice	mazowieckie	18,8
289	Kłoczew	lubelskie	18,5
290	Dubeninki	warmińsko-mazurskie	18,4
291	Orla	podlaskie	18,4
292	Tuczępy	świętokrzyskie	18,4
293	Rzeczniów	mazowieckie	18,2
294	Hajnówka	podlaskie	18,2
295	Kotła	dolnośląskie	18,1
296	Śliwice	kujawsko-pomorskie	18,1
297	Grudusk	mazowieckie	18,1
298	Michów	lubelskie	18,1
299	Kowal	kujawsko-pomorskie	17,7
300	Dębowa Kłoda	lubelskie	17,5
301	Sarnaki	mazowieckie	17,5
302	Rząśnik	mazowieckie	17,5

GOSPODARKA KOMUNALNA

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
303	Sadowne	mazowieckie	17,4
304	Czyże	podlaskie	17,4
305	Smoldzino	pomorskie	17,4
306	Stary Dziergoń	pomorskie	17,4
307	Dobre	mazowieckie	17,3
308	Nowe Miasto	mazowieckie	17,3
309	Żółkiewka	lubelskie	17,2
310	Raków	świętokrzyskie	17,2
311	Tuplice	lubuskie	17,2
312	Wieliczki	warmińsko-mazurskie	17,2
313	Nowe Ostrowy	łódzkie	17,1
314	Cisna	podkarpackie	17,1
315	Żyrzyn	lubelskie	17,0
316	Goszczanów	łódzkie	17,0
317	Tuchomie	pomorskie	16,9
318	Trzcianne	podlaskie	16,8
319	Rogowo	kujawsko-pomorskie	16,8
320	Narew	podlaskie	16,7
321	Gorzków	lubelskie	16,6
322	Milanów	lubelskie	16,6
323	Narewka	podlaskie	16,6
324	Włodawa	lubelskie	16,5
325	Szczutowo	mazowieckie	16,5
326	Chojnice	pomorskie	16,5
327	Krzęcin	zachodniopomorskie	16,5
328	Chojnów	dolnośląskie	16,4
329	Raciąż	mazowieckie	16,4
330	Białowieża	podlaskie	16,4
331	Uście Gorlickie	małopolskie	16,2
332	Małdyty	warmińsko-mazurskie	16,2
333	Lutocin	mazowieckie	16,1
334	Lelów	śląskie	16,1
335	Piecki	warmińsko-mazurskie	16,1
336	Wierzbica	lubelskie	16,1
337	Abramów	lubelskie	16,1
338	Andrzejewo	mazowieckie	15,9
339	Zatory	mazowieckie	15,9
340	Wojciechowice	świętokrzyskie	15,9
341	Mieścisko	wielkopolskie	15,9
342	Młodzieszyn	mazowieckie	15,8
343	Augustów	podlaskie	15,8
344	Koneck	kujawsko-pomorskie	15,7
345	Drzycim	kujawsko-pomorskie	15,6
346	Włocławek	kujawsko-pomorskie	15,6
347	Mochowo	mazowieckie	15,6
348	Świątki	warmińsko-mazurskie	15,6
349	Ruda Maleniecka	świętokrzyskie	15,5

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
350	Braniewo	warmińsko-mazurskie	15,5
351	Książki	kujawsko-pomorskie	15,4
352	Komarówka Podlaska	lubelskie	15,4
353	Nowy Kawęczyn	łódzkie	15,4
354	Miedzichowo	wielkopolskie	15,4
355	Godkowo	warmińsko-mazurskie	15,3
356	Horodło	lubelskie	15,2
357	Bukowiec	kujawsko-pomorskie	15,2
358	Lutowiska	podkarpackie	15,2
359	Kazanów	mazowieckie	15,1
360	Wilga	mazowieckie	15,0
361	Wola Uhruska	lubelskie	14,9
362	Werbkowice	lubelskie	14,9
363	Ilów	mazowieckie	14,9
364	Rojewo	kujawsko-pomorskie	14,8
365	Budry	warmińsko-mazurskie	14,8
366	Jaświły	podlaskie	14,7
367	Mietków	dolnośląskie	14,5
368	Widuchowa	zachodniopomorskie	14,5
369	Żary	lubuskie	14,5
370	Wisznice	lubelskie	14,4
371	Barciany	warmińsko-mazurskie	14,3
372	Lubomino	warmińsko-mazurskie	14,3
373	Świercze	mazowieckie	14,3
374	Skierbieszów	lubelskie	14,3
375	Płoniawy-Bramura	mazowieckie	14,2
376	Boniewo	kujawsko-pomorskie	14,2
377	Turobin	lubelskie	14,2
378	Rzeczyca	łódzkie	14,2
379	Pacyna	mazowieckie	14,2
380	Kobyła Góra	wielkopolskie	14,1
381	Turośl	podlaskie	14,1
382	Grodziec	wielkopolskie	14,1
383	Sidra	podlaskie	14,0
384	Grunwald	warmińsko-mazurskie	13,9
385	Konopnica	łódzkie	13,8
386	Bolimów	łódzkie	13,8
387	Koczała	pomorskie	13,7
388	Morzeszczyn	pomorskie	13,6
389	Gozdowo	mazowieckie	13,4
390	Tuczna	lubelskie	13,4
391	Gniewoszów	mazowieckie	13,4
392	Mycielin	wielkopolskie	13,4
393	Wohyń	lubelskie	13,3
394	Zaręby Kościelne	mazowieckie	13,3
395	Leoncin	mazowieckie	13,2
396	Malechowo	zachodniopomorskie	13,2

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
397	Wartkowice	łódzkie	13,1
398	Stara Dąbrowa	zachodniopomorskie	12,9
399	Zagrodno	dolnośląskie	12,8
400	Trzebiechów	lubuskie	12,8
401	Radziłów	podlaskie	12,8
402	Stary Targ	pomorskie	12,7
403	Poświętne	łódzkie	12,7
404	Gąsawa	kujawsko-pomorskie	12,1
405	Przerośl	podlaskie	12,1
406	Kolno	warmińsko-mazurskie	12,1
407	Gnojno	świętokrzyskie	12,0
408	Telatyn	lubelskie	11,9
409	Czarna	podkarpackie	11,9
410	Jasieniec	mazowieckie	11,8
411	Dubienka	lubelskie	11,6
412	Międzyrzec Podlaski	lubelskie	11,5
413	Kluki	łódzkie	11,5
414	Potęgowo	pomorskie	11,5
415	Mircze	lubelskie	11,4
416	Wymiarki	lubuskie	11,4
417	Szypliszki	podlaskie	11,4
418	Murów	opolskie	11,4
419	Wizna	podlaskie	11,4
420	Janów	śląskie	11,3
421	Niechlów	dolnośląskie	11,3
422	Przeworno	dolnośląskie	11,3
423	Siennica Różana	lubelskie	11,3
424	Sienna	mazowieckie	11,3
425	Ruda-Huta	lubelskie	11,3
426	Krzyżanów	łódzkie	11,1
427	Raczki	podlaskie	11,0
428	Ostrów Mazowiecka	mazowieckie	10,9
429	Skrwilno	kujawsko-pomorskie	10,8
430	Karnice	zachodniopomorskie	10,8
431	Dmosin	łódzkie	10,7
432	Sośnie	wielkopolskie	10,7
433	Hanna	lubelskie	10,7
434	Jabłoń	lubelskie	10,6
435	Stoszowice	dolnośląskie	10,6
436	Przytoczna	lubuskie	10,6
437	Janów Podlaski	lubelskie	10,4
438	Czemierniki	lubelskie	10,3
439	Tyrawa Wołoska	podkarpackie	10,3
440	Puńsk	podlaskie	10,3
441	Grodzisk	podlaskie	10,3
442	Gostynin	mazowieckie	10,2
443	Janowiec	lubelskie	10,2

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
444	Rudna	dolnośląskie	10,1
445	Grzmiąca	zachodniopomorskie	10,1
446	Zambrów	podlaskie	10,1
447	Sorkwity	warmińsko-mazurskie	9,9
448	Radzanów	mazowieckie	9,8
449	Kończygłowy	pomorskie	9,7
450	Zbiczno	kujawsko-pomorskie	9,7
451	Kwilcz	wielkopolskie	9,5
452	Kozłowo	warmińsko-mazurskie	9,4
453	Rutka-Tartak	podlaskie	9,3
454	Rozogi	warmińsko-mazurskie	9,3
455	Dziadowa Kłoda	dolnośląskie	9,2
456	Grabów	łódzkie	9,1
457	Malbork	pomorskie	9,0
458	Kobiele Wielkie	łódzkie	8,8
459	Lipka	wielkopolskie	8,7
460	Bobrowniki	kujawsko-pomorskie	8,7
461	Chańsko	łódzkie	8,7
462	Prostki	warmińsko-mazurskie	8,7
463	Terespol	lubelskie	8,6
464	Siemkowice	łódzkie	8,6
465	Rutki	podlaskie	8,6
466	Nagłowice	świętokrzyskie	8,5
467	Kowale Oleckie	warmińsko-mazurskie	8,4
468	Klwów	mazowieckie	8,4
469	Świątajno	warmińsko-mazurskie	8,3
470	Świdwin	zachodniopomorskie	8,3
471	Kamieniec	wielkopolskie	8,1
472	Firlej	lubelskie	8,0
473	Elbląg	warmińsko-mazurskie	7,9
474	Inowłódz	łódzkie	7,9
475	Żarnowiec	śląskie	7,7
476	Somianka	mazowieckie	7,7
477	Wąpielsk	kujawsko-pomorskie	7,3
478	Korytnica	mazowieckie	7,3
479	Ciechocin	kujawsko-pomorskie	7,2
480	Sawin	lubelskie	7,2
481	Krynice	lubelskie	7,2
482	Sokołów Podlaski	mazowieckie	7,1
483	Wierzchowo	zachodniopomorskie	7,0
484	Jasionówka	podlaskie	7,0
485	Płoskinia	warmińsko-mazurskie	6,8
486	Przybiernów	zachodniopomorskie	6,8
487	Śniadowo	podlaskie	6,8
488	Bielsk Podlaski	podlaskie	6,7
489	Przewóz	lubuskie	6,7
490	Szczawin Kościelny	mazowieckie	6,7

GOSPODARKA KOMUNALNA

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
491	Sztabin	podlaskie	6,7
492	Kamiennik	opolskie	6,6
493	Jarczów	lubelskie	6,6
494	Harasiuki	podkarpackie	6,5
495	Kiwity	warmińsko-mazurskie	6,4
496	Drużbice	łódzkie	6,4
497	Gardeja	pomorskie	6,4
498	Wicko	pomorskie	6,4
499	Tarłów	świętokrzyskie	6,4
500	Walcz	zachodniopomorskie	6,4
501	Bobrowice	lubuskie	6,3
502	Wyszki	podlaskie	6,3
503	Przelewice	zachodniopomorskie	6,2
504	Pluźnica	kujawsko-pomorskie	6,1
505	Sterdyń	mazowieckie	6,1
506	Cielądz	łódzkie	6,0
507	Dalików	łódzkie	6,0
508	Janowiec Kościelny	warmińsko-mazurskie	6,0
509	Radziejów	kujawsko-pomorskie	5,9
510	Gródek	podlaskie	5,9
511	Uchanie	lubelskie	5,8
512	Nurzec-Stacja	podlaskie	5,8
513	Wierzbinek	wielkopolskie	5,8
514	Klukowo	podlaskie	5,8
515	Książ Wielki	małopolskie	5,8
516	Baranów	lubelskie	5,7
517	Troszyn	mazowieckie	5,7
518	Zawidz	mazowieckie	5,7
519	Jabłonna Lacka	mazowieckie	5,7
520	Wydminy	warmińsko-mazurskie	5,7
521	Wiśniew	mazowieckie	5,6
522	Jeleniewo	podlaskie	5,6
523	Białopole	lubelskie	5,5
524	Mały Płock	podlaskie	5,5
525	Sokoły	podlaskie	5,5
526	Dorohusk	lubelskie	5,4
527	Ręczno	łódzkie	5,4
528	Żmudź	lubelskie	5,4
529	Brzeziny	wielkopolskie	5,4
530	Słubice	mazowieckie	5,3
531	Baruchowo	kujawsko-pomorskie	5,3
532	Goworowo	mazowieckie	5,2
533	Świecie nad Osą	kujawsko-pomorskie	5,2
534	Korycin	podlaskie	5,1
535	Obryte	mazowieckie	5,1
536	Świdziebnia	kujawsko-pomorskie	5,0
537	Warlubie	kujawsko-pomorskie	4,9

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
538	Rybno	mazowieckie	4,9
539	Siemiatycze	podlaskie	4,9
540	Tłuchowo	kujawsko-pomorskie	4,7
541	Stare Juchy	warmińsko-mazurskie	4,6
542	Brojce	zachodniopomorskie	4,5
543	Żytno	łódzkie	4,5
544	Choczewo	pomorskie	4,3
545	Szudziałowo	podlaskie	4,3
546	Przechlewo	pomorskie	4,2
547	Dąbie	lubuskie	4,1
548	Głowaczów	mazowieckie	3,9
549	Kuźnica	podlaskie	3,9
550	Bukowsko	podkarpackie	3,9
551	Sadkowie	łódzkie	3,9
552	Ostrówek	łódzkie	3,7
553	Wińsko	dolnośląskie	3,7
554	Ryńsk	kujawsko-pomorskie	3,7
555	Sosnowica	lubelskie	3,6
556	Kozielice	zachodniopomorskie	3,5
557	Warnice	zachodniopomorskie	3,5
558	Pielgrzymka	dolnośląskie	3,5
559	Lidzbark Warmiński	warmińsko-mazurskie	3,4
560	Bocki	podlaskie	3,3
561	Dąbrowa Biskupia	kujawsko-pomorskie	3,2
562	Widawa	łódzkie	3,2
563	Rogóżno	kujawsko-pomorskie	3,0
564	Dołhobyczów	lubelskie	3,0
565	Strzelce	łódzkie	2,8
566	Ułęż	lubelskie	2,4
567	Repki	mazowieckie	2,4
568	Wojślawice	lubelskie	2,2
569	Brańsk	podlaskie	2,2
570	Wysokie Mazowieckie	podlaskie	2,2
571	Krzczonów	lubelskie	2,0
572	Podedwórze	lubelskie	2,0
573	Świnice Warckie	łódzkie	2,0
574	Czerwin	mazowieckie	2,0
575	Hrubieszów	lubelskie	1,9
576	Banie	zachodniopomorskie	1,8
577	Rokitno	lubelskie	1,8
578	Naruszewo	mazowieckie	1,8
579	Bledzew	lubuskie	1,8
580	Bielice	zachodniopomorskie	1,8
581	Łomazy	lubelskie	1,7
582	Dłutów	łódzkie	1,7
583	Wiżajny	podlaskie	1,7
584	Grabowo	podlaskie	1,6

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
585	Janów	podlaskie	1,6
586	Słońsk	lubuskie	1,5
587	Bielawy	łódzkie	1,4
588	Bargłów Kościelny	podlaskie	1,4
589	Gościeradów	lubelskie	1,4
590	Lubań	dolnośląskie	1,3
591	Klonowa	łódzkie	1,3
592	Daszyna	łódzkie	1,2
593	Ciepielów	mazowieckie	1,2
594	Masłowice	łódzkie	1,0
595	Nowy Dwór	podlaskie	0,9
596	Stary Brus	lubelskie	0,9
597	Gubin	lubuskie	0,8
598	Pęczniew	łódzkie	0,8
599	Szelków	mazowieckie	0,8
600	Leśna Podlaska	lubelskie	0,5
601	Wysokie	lubelskie	0,5
602	Adamów	lubelskie	0,5
603	Brzeźnica	lubuskie	0,5
604	Aleksandrów	łódzkie	0,5
605	Karniewo	mazowieckie	0,5
606	Chodów	wielkopolskie	0,3
607	Lipinki Łużyckie	lubuskie	0,3
608	Wyryki	lubelskie	0,3
609	Lelkowo	warmińsko-mazurskie	0,2
610	Potok Wielki	lubelskie	0,2
611	Markusy	warmińsko-mazurskie	0,1
612	Trojanów	mazowieckie	0,1

Miejsce	Gmina	Województwo	Zmiana odsetka korzystających z kanalizacji (w punktach procentowych)
613	Miączyn	lubelskie	0,1
614	Sierpc	mazowieckie	0,1
615	Radłów	opolskie	0,1
616	Trzeszczany	lubelskie	0,1
617	Kodeń	lubelskie	0,0
618	Sułów	lubelskie	0,0
619	Zadzim	łódzkie	-0,1
620	Burzenin	łódzkie	-0,1
621	Rudnik	lubelskie	-0,2
622	Kocierzew Południowy	łódzkie	-0,2
623	Grajewo	podlaskie	-0,2
624	Leśniowice	lubelskie	-0,3
625	Nowa Brzeźnica	łódzkie	-0,3
626	Ulhówek	lubelskie	-0,3
627	Oporów	łódzkie	-0,5
628	Dąbrowice	łódzkie	-0,6
629	Górowo Iławskie	warmińsko-mazurskie	-0,6
630	Bulkowo	mazowieckie	-0,7
631	Kolno	podlaskie	-0,8
632	Irządze	śląskie	-0,8
633	Bedlno	łódzkie	-1,1
634	Głowno	łódzkie	-1,3
635	Kętrzyn	warmińsko-mazurskie	-1,4
636	Komańcza	podkarpackie	-2,9
637	Dzierżąźnia	mazowieckie	-3,2
638	Banie Mazurskie	warmińsko-mazurskie	-5,2
639	Hańsk	lubelskie	-5,6
640	Korczew	mazowieckie	-6,0